

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΜΑΙΟΣ 2002

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΜΑΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	3
2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ.....	3
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	11
2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	23
2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	25
2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	35
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	44

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διεθνής οικονομία φαίνεται να βρίσκεται σε ασφαλή πορεία εξόδου από την κρίση του προηγούμενου έτους. Στις πλείστες οικονομίες, μια σειρά από δείκτες παρουσιάζονται βελτιωμένοι όπως, μεταξύ άλλων, η βιομηχανική παραγωγή και οι δείκτες καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης. Η ανάκαμψη είναι πλέον εμφανής στην αμερικάνικη οικονομία η οποία μεγεθύνεται με γρηγορότερους ρυθμούς απ' ότι αρχικά αναμενόταν. Σ' αυτό το περιβάλλον της σχετικής αισιοδοξίας η περίοδος χαλαρής νομισματικής πολιτικής έχει ολοκληρωθεί και μερικές Κεντρικές Τράπεζες ήδη προχώρησαν σε αύξηση των επιτοκίων τους. Μελανό σημείο στην ανάκαμψη αποτελούν οι χρηματιστηριακές αξίες οι οποίες παραμένουν διεθνώς εγκλωβισμένες σε χαμηλά επίπεδα.

Όσον αφορά τις τρέχουσες εγχώριες εξελίξεις για τη μέχρι τώρα πορεία της οικονομίας, η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά από την προηγούμενη Έκθεση. Αρχίζοντας από τον τουρισμό, αν και γενικά τα μηνύματα δεν είναι ενθαρρυντικά, εντούτοις οι τουριστικές αφίξεις λόγω του Πάσχα των Καθολικών, κατέγραψαν το Μάρτιο για πρώτη φορά από τον Αύγουστο του 2001 μικρή άνοδο κατά 0,8%, έναντι μείωσης 15,8% και 13,9% τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο αντίστοιχα. Για ολόκληρη την πρώτη τριμηνία η πτώση των αφίξεων ήταν της τάξης του 7,3% σε σχέση με μείωση 0,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Στο μέτωπο του πληθωρισμού, οι τιμές κατά το μήνα Μάρτιο σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,36% σε σύγκριση με άνοδο 2,70% το Φεβρουάριο. Η επιβράδυνση της αύξησης του πληθωρισμού οφείλεται στην επιβράδυνση της ανόδου των τιμών των εγχώριων γεωργικών και βιομηχανικών προϊόντων αλλά και στην αμελητέα

μείωση των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων. Αντίθετα, οι τιμές των υπηρεσιών σημείωσαν οριακή επιτάχυνση.

Στην αγορά εργασίας, η ανεργία το Μάρτιο του 2002 ανήλθε, ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στο 3,5% σε σύγκριση με 3,0% το Μάρτιο του 2001. Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε σημαντικά συνεχίζοντας έτσι την ανοδική πορεία που ξεκίνησε από το Νοέμβριο του 2001. Όλοι οι τομείς της οικονομίας παρουσιάζουν αύξηση της ανεργίας με εξαίρεση τον τομέα των κατασκευών.

Στον εγχώριο νομισματικό τομέα, συνεχίζει να παρατηρείται σαφής κάμψη τόσο στην παραχώρηση πιστώσεων, σε εγχώριο και σε ξένο νόμισμα, όσο και στις συναλλαγματικές εισροές. Ο εξωτερικός κυβερνητικός δανεισμός συνεπικουρούμενος από το χαμηλό ποσοστό αποδοχής τίτλων δημοσίου στις δημοπρασίες συνέβαλαν στη διατήρηση συνθηκών πλεονασματικής τραπεζικής ρευστότητας. Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής πολιτικής της παρεμβαίνει στη χρηματαγορά μέσω δημοπρασιών (depos) για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της.

Στο εξωτερικό εμπόριο, μετά την μείωση που σημείωσαν οι συνολικές εισαγωγές τους δύο τελευταίους μήνες του 2001, ακολούθησε ανάκαμψη, με το ρυθμό αύξησης των συνολικών εισαγωγών τον Ιανουάριο να φτάνει στο 5,3% σε σύγκριση με 28,8% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Ταυτόχρονα όμως, οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά 15,6%, σε σύγκριση με άνοδο 11,9% τον Ιανουάριο του προηγούμενου χρόνου. Σαν αποτέλεσμα, το ακαθάριστο εμπορικό έλλειμμα τον πρώτο μήνα

του έτους ήταν της τάξης των £154,0 εκ., έναντι £137,0 εκ. τον αντίστοιχο μήνα του 2001.

Στους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς της οικονομίας εξακολουθούν να σημειώνονται τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Αυτή η ανάμικτη εικόνα είναι ιδιαίτερα εμφανής στο δευτερογενή τομέα αφού, από τη μια πλευρά, η μεταποίηση εξακολουθεί να παρουσιάζει πτώση κατά τον Ιανουάριο, ενώ από την άλλη πλευρά, η πορεία του τομέα των κατασκευών εξακολουθεί να είναι συνολικά θετική. Ενδεικτικό τούτου, είναι και το γεγονός ότι οι κατασκευές είναι ο μόνος τομέας της οικονομίας που παρουσιάζει πτώση στην ανεργία. Στον πρωτογενή τομέα, και ειδικότερα στη γεωργία, παρατηρείται αισθητή ανάκαμψη, με τη γεωργική παραγωγή να παρουσιάζεται σημαντικά αυξημένη κατά το 2001, σε σύγκριση με τη μεγάλη μείωση που σημειώθηκε τον προηγούμενο χρόνο.

Η ιδιωτική κατανάλωση όπως αντανακλάται στη μεταβολή του δείκτη λιανικών πωλήσεων βρίσκεται και πάλι σε ανοδική πορεία μετά την πτώση της τάξης του 1,0% του Δεκεμβρίου, αφού διευρύνθηκε κατά 4,2% και 2,7% τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο αντίστοιχα. Για ολόκληρο το πρώτο δίμηνο του 2002 η ιδιωτική κατανάλωση σημείωσε επιβράδυνση σε σχέση με το αντίστοιχο δίμηνο του 2001, αφού ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε άνοδο της τάξης του 3,5%, σε σύγκριση με αύξηση 5,3% την πρώτη διμηνία του 2001.

Όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, δείχνουν πως το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά το 2001 κυμάνθηκε στο 2,8% του Α.Εγχ.Π. σε σύγκριση με 2,7% το 2000. Πιο συγκεκριμένα, το δημοσιονομικό έλλειμμα αυξήθηκε στα £164,31 εκ. από τα £150,48 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Η μικρή άνοδος του δημοσιονομικού ελλείμματος ως

ποσοστού του Α.Εγχ.Π. οφείλεται κυρίως στην επιβράδυνση των δημοσίων εσόδων, που μεγεθύνθηκαν κατά 11,3% το 2001 σε σχέση με 17,3% το 2000, ενώ μικρή επιβράδυνση σημειώθηκε στις δημόσιες δαπάνες.

Γενικότερα, η κατάσταση της οικονομίας για το χρόνο που πέρασε παρουσιάζεται κάπως πιο θετική από ότι αναμενόταν προηγουμένως. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα νέα αναθεωρημένα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν τους εθνικούς λογαριασμούς για το 2001, φαίνεται πως η επιβράδυνση που αναμενόταν ήταν τελικά πιο περιορισμένη σε σχέση με την αρχική πρόβλεψη, αφού η αύξηση του Α.Εγχ.Π. το 2001 υπολογίζεται στο 4,0%, σε σχέση με το 3,7% που είχε αρχικά προβλεφθεί, ως αποτέλεσμα κυρίως της γρηγορότερης ανάκαμψης της διεθνούς οικονομίας από την ύφεση που επιδεινώθηκε από τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και τη διεθνή αναταραχή που ακολούθησε. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα αναθεωρημένα στοιχεία, όλοι σχεδόν οι τομείς της κυπριακής οικονομίας παρουσιάζουν θετικούς αν και σχετικά επιβραδυνόμενους ρυθμούς αύξησης. Κύρια εξαίρεση από τη μια πλευρά αποτελεί ο τομέας της γεωργίας που ανέκαμψε πλήρως και των κατασκευών ο οποίος υπολογίζεται να σημειώσει άνοδο γύρω στο 2,0%, ανατρέποντας έτσι την ισόποση περίπου πτώση που παρατηρήθηκε κατά το 2000. Από την άλλη πλευρά, ο τομέας της μεταποίησης αποτελεί αρνητική εξαίρεση, αφού είναι μόνος κύριος τομέας της οικονομίας που παρουσίασε πτώση (2,0%).

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Η παγκόσμια οικονομία φαίνεται να έχει τροχειοθετηθεί σε πορεία ανάκαμψης μετά τη φάση ύφεσης στην οποία διήλθε στο μέσο του 2000. Στον πυρήνα της διεθνούς ανάκαμψης βρίσκεται η αμερικανική οικονομία η οποία αναπτύσσεται με πολύ εντονότερους ρυθμούς από ότι αρχικά αναμενόταν. Στις περισσότερες χώρες, ιδιαίτερα στις Η.Π.Α. και σε λιγότερο βαθμό στην Ευρώπη, οι δείκτες καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις, η βιομηχανική παραγωγή φαίνεται να επιστρέφει σε κανονικά επίπεδα, ενώ η ανεργία σταθεροποιείται και αναμένεται να αρχίσει καθοδική πορεία. Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά τις Κεντρικές Τράπεζες της Σουηδίας και Νέας Ζηλανδίας, η Τράπεζα του Καναδά προχώρησε σε αύξηση του βασικού της επιτοκίου. Εντούτοις, για χώρες όπως η Ιαπωνία και η Αργεντινή υπάρχουν ακόμη εύλογες ανησυχίες για την περαιτέρω πορεία τους.

Στις **ΗΠΑ** ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης για το τέταρτο τρίμηνο του 2001 αναθεωρήθηκε θετικά σε 1,7%. Το μήνα Μάρτιο η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε άνοδο της τάξης του 0,7% έναντι του προηγούμενου μήνα καταγράφοντας τη μεγαλύτερη αύξηση των τελευταίων δύο χρόνων παραμένοντας όμως κατά 2,9% χαμηλότερη από την περσινή. Ο δείκτης ISM purchasing managers έφτασε το Μάρτιο τις 55,6 μονάδες σε σύγκριση με 54,7 το Φεβρουάριο. Η δωδεκάμηνη αύξηση στις λιανικές πωλήσεις το μήνα Φεβρουάριο έφτασε το 5,9%, σε σύγκριση με 5,4% τον προηγούμενο μήνα. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω θετικά στοιχεία, οι χρηματιστηριακές

αγορές σημείωσαν πτώση κατά την περίοδο 20 Μαρτίου – 17 Απριλίου. Συγκεκριμένα, οι δείκτες Dow Jones, S&P 500, και Nasdaq κατέγραψαν πτώση της τάξης του 2,7%, 2,3%, και 1,2%, αντίστοιχα.

Οι οικονομίες της **Ευρωζώνης** συνεχίζουν την ανάκαμψη. Η βιομηχανική παραγωγή της Γερμανίας αυξήθηκε κατά 0,9% το Φεβρουάριο έναντι του Ιανουαρίου, παραμένοντας όμως κατά 4,8% χαμηλότερα από τα επίπεδα του προηγούμενου χρόνου, ενώ η παραγωγή του μεταποιητικού τομέα σημείωσε πτώση της τάξης του 0,4%. Η βιομηχανική παραγωγή της Γαλλίας αυξήθηκε κατά 0,4% το μήνα Φεβρουάριο και βρίσκεται μόνο 0,6% χαμηλότερη από τον προηγούμενο χρόνο. Οι ευρωπαϊκές χρηματιστηριακές αγορές έμειναν περίπου αμετάβλητες αφού την περίοδο 20 Μαρτίου – 17 Απριλίου ο γερμανικός δείκτης DAX επέδειξε πτώση 0,9%, ο γαλλικός δείκτης SBF αυξήθηκε κατά 0,13%, ενώ ο ιταλικός δείκτης BCI ανέβηκε κατά 1,5%.

Στη **Βρετανία** η βιομηχανική παραγωγή το μήνα Φεβρουάριο είναι μειωμένη κατά 5,1% από τον αντίστοιχο μήνα του 2001, ενώ οι λιανικές πωλήσεις δείχνουν αύξηση της τάξης του 5,9%. Η ανεργία παρέμεινε σταθερή στο 5,1%, παρά τη μείωση στον αριθμό των ατόμων που παίρνουν ανεργιακό επίδομα. Την περίοδο 20 Μαρτίου – 17 Απριλίου ο δείκτης FTSE100 παρέμεινε σταθερός κοντά στις 5266 μονάδες.

Η **Ιαπωνία** υπέστη τον τρίτο υποβιβασμό στην αξιολόγηση των Standard & Poor's στο δανεισμό σε ξένο και εθνικό νόμισμα, πέφτοντας το AA-. Η παρατεινόμενη κάμψη στην εσωτερική ζήτηση υπονομεύει τη σταθεροποίηση, ενώ τα διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το τραπεζικό σύστημα υποσκάπτουν τις κυβερνητικές προσπάθειες εξυγίανσης. Το

Πίνακας 1

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες

(Εκατοστιαία μεταβολή)

	Α.Εγχ.Π				Βιομηχανική Παραγωγή	Λιανικές Πωλήσεις	Ανεργία	Πληθωρισμός (CPI) Μάρτιος
	Τριμηνιαία Q3	Ετήσια Q3	Τριμηνιαία Q4	Ετήσια Q4				
Βρετανία	1,7	2,2	nil	1,6	-5,1 (Φεβ)	5,9 (Φεβ)	5,1(Φεβ)	1,3
Ιαπωνία	-2,2	-0,5	-4,5	-1,9	-11,5 (Φεβ.)	-4,6 (Φεβ.)	5,3(Φεβ)	-1,2
ΗΠΑ	-1,1	0,6	1,7	0,5	-2,9 (Μάρ.)	5,9 (Φεβ.)	5,7(Μαρ)	1,5
Ευρωζώνη	0,4	1,4	-0,2	0,6	-3,2 (Ιαν.)	0,7 (Ιαν.)	8,4(Φεβ)	2,5

Φεβρουάριο η ετήσια βιομηχανική παραγωγή ήταν μειωμένη κατά 11,5% και οι λιανικές πωλήσεις κατά 4,6%, ενώ η ανεργία έμεινε σταθερή στο 5,3%. Ο δείκτης Nikkei 225 σημείωσε οριακή άνοδο της τάξης του 0,14%. Οι συντονισμένες προσπάθειες της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής αναμένεται να φέρουν κάποια αποτελέσματα. Συγκεκριμένα η Τράπεζα της Ιαπωνίας στην έκθεσή¹ που δημοσιεύθηκε στις 30 Απριλίου εκτιμά ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας το 2002 θα κυμανθεί μεταξύ -0,5% και +0,2% σε σύγκριση με εύρος διακύμανσης -1,7% και +0,2% που αναμενόταν τον Οκτώβριο του 2001. Ταυτόχρονα, ο ρυθμος μεταβολής των τιμών αναμένεται μεταξύ των ορίων -1,1% και -0,5%.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην έκθεση του Απριλίου εκτιμά ότι κατά το τρέχον έτος η παγκόσμια οικονομία θα αναπτυχθεί σε ρυθμούς που θα φτάσουν το 2,8%, με τις Η.Π.Α. και Ευρωζώνη να καταγράφουν ρυθμούς της τάξης του 2,3% και 1,4%, αντίστοιχα. Πολύ κοντά στις πιο πάνω εκτιμήσεις βρίσκονται και άλλοι διεθνείς αναλυτές, όπως φαίνεται στον πίνακα 2. Στην έκθεσή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει ότι η

οικονομία της ευρωζώνης θα πάρει ώθηση το δεύτερο εξάμηνο του 2002 η οποία και θα συνεχιστεί το 2003.

Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Οι τιμές του ακάθαρτου πετρελαίου σημείωσαν περαιτέρω αύξηση λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης στη Μέση Ανατολή. Το μήνα Απρίλιο η μέση τιμή του ακάθαρτου πετρελαίου έφτασε τα \$25,67, σε σύγκριση με \$23,54 το Μάρτιο και \$20,23 το Φεβρουάριο.

¹ Outlook and Risk Assessment of the Economy and Prices.

Πίνακας 2

Προβλέψεις Α. Εγγ. Π.

(% μεταβολή ετησίως)¹

	Ετήσια	The Economist Poll GDP Forecast ²			Lehman Brothers Weekly Outlook - GDP ³			ΔΝΤ GDP Forecast ⁴		
		2000	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002
Βρετανία	2,2	2,2	1,9	2,9	2,4	1,8 (2,0)	3,0	2,2	2,0	2,8
Ιαπωνία	1,6	-0,4 (-0,6)	-1,0 (-1,2)	1,1	-0,5 (-0,4)	-0,5	0,5	-0,4	-1,0	0,8
ΗΠΑ	4,1	1,2 (1,1)	1,7 (1,7)	3,5 (3,6)	1,2 (1,0)	2,5 (2,2)	3,5	1,2	2,3	3,4
Ευρωζώνη	3,4	1,5	1,2 (1,2)	2,8	1,5	1,8	2,8	1,5	1,4	2,9
Παγκόσμια	3,9				1,2	1,9 (1,8)	3,1	2,5	2,8	4,0

¹ Οι αριθμοί σε παρένθεση δίνουν το αντίστοιχο του περασμένου μήνα, σε περίπτωση αλλαγής.

² Πηγή: *The Economist*, 6 Απριλίου, 2002.

³ *Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor*, 26 Απριλίου, 2002.

⁴ ΔΝΤ, *World Economic Outlook*, Απρίλιος, 2002.

Διεθνή Νομίσματα

Κατά το μήνα Απρίλιο το ευρώ σημείωσε συνεχή και σταθερή ανάκαμψη έναντι του δολαρίου ξεπερνώντας τα 90 σεντ ανά ευρώ στις 30 Απριλίου 2002 σε σχέση με την ισοτιμία των 87 περίπου σεντ ανά ευρώ που ίσχυε κατά το τέλος Μαρτίου. Η πορεία αυτή οφειλόταν μάλλον σε αδυναμία του αμερικάνικου νομίσματος το οποίο δέχθηκε πιέσεις εν μέρει λόγω φυγής κεφαλαίων που σχετίζεται με την όχι και τόσο καλή πορεία του χρηματιστηρίου, αλλά και λόγω του διευρυμένου ελλείμματος του ισοζυγίου πληρωμών που καταγράφηκε το Φεβράρη.

Η στερλίνα κατά την υπό εξέταση περίοδο παρουσίασε παρόμοια εικόνα με αυτή του ευρώ, σημειώνοντας σταθερή ενδυνάμωση έναντι του δολαρίου και καταγράφοντας μικρές διακυμάνσεις έναντι του ευρώ. Στις 30 Απριλίου 2002 οι αντίστοιχες ισοτιμίες που σημειώθηκαν ήταν 1,458 δολάρια ανά στερλίνα και 0,612 στερλίνες ανά ευρώ. Η στερλίνα δεν επηρεάστηκε από την ανακοίνωση των προϋπολογισμών στα μέσα

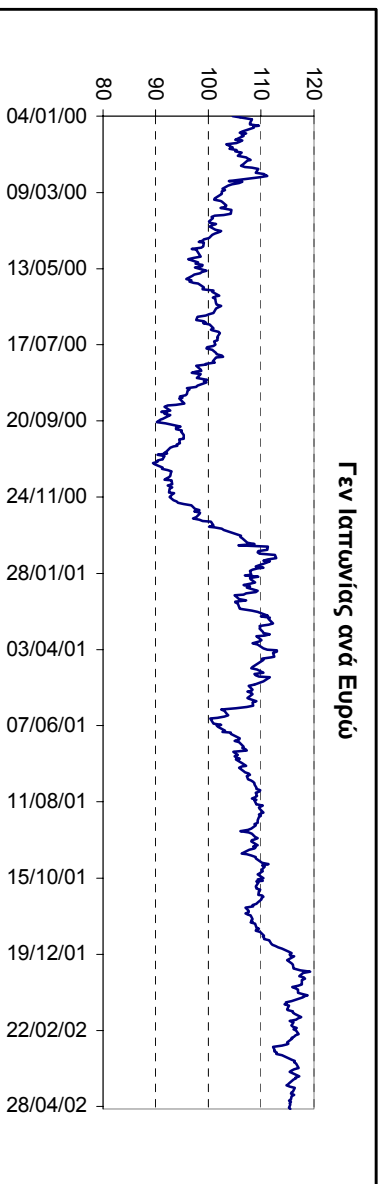
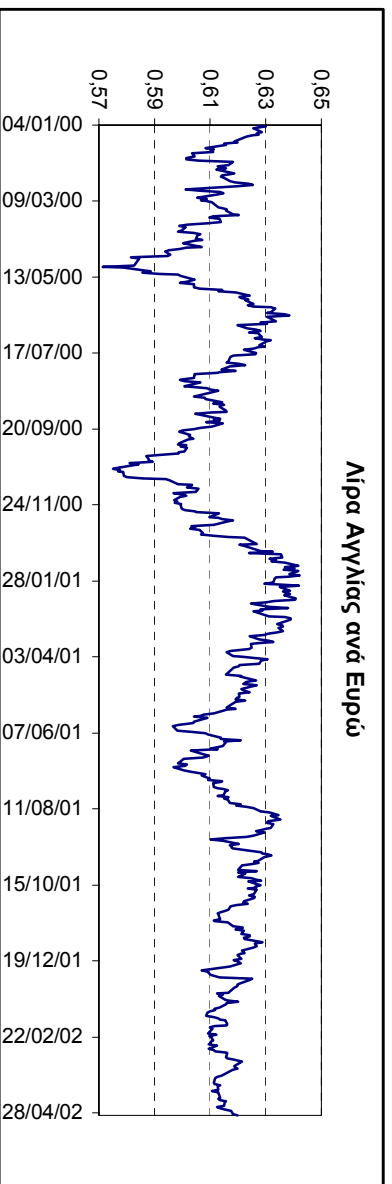
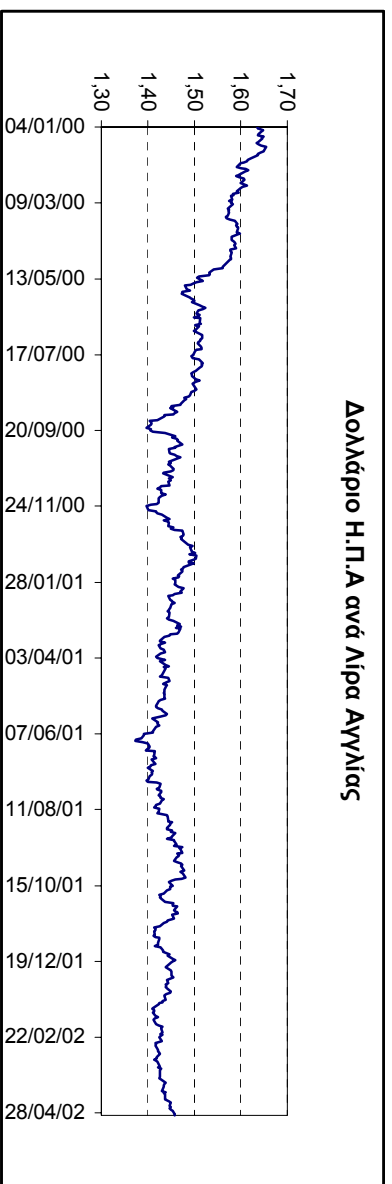
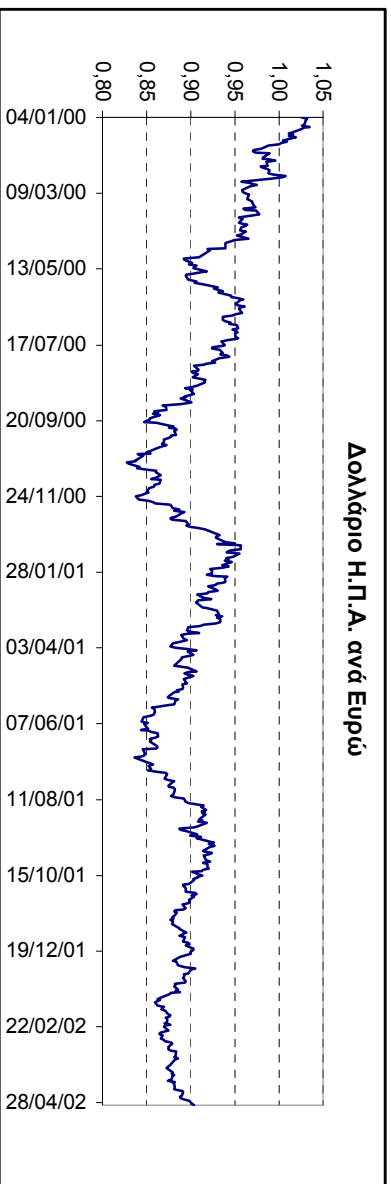
Απριλίου, καθότι αυτή ήταν στα αναμενόμενα πλαίσια, ενώ η πορεία της εξακολουθεί να υποστηρίζεται από ικανοποιητική καταναλωτική ζήτηση.

Το ιαπωνικό γεν, εκμεταλλευόμενο την αδυναμία του αμερικάνικου νομίσματος κατέγραψε σημαντική ενδυνάμωση έναντι του δολαρίου κατά τον Απρίλιο του 2002 φθάνοντας τα 128 γεν ανά δολάριο, και σημειώνοντας σημαντική ανατίμηση της τάξης του 5% σε σχέση με την ισοτιμία που ίσχυε στο τέλος Μαρτίου.

Μια γενική εικόνα για τις διακυμάνσεις στις διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά το πρόσφατο παρελθόν, μέχρι το τέλος Απριλίου 2002, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1

Διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες
4/1/2000 - 30/04/2002

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την πορεία των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από δημοσκόπηση του Reuters. Σύμφωνα με τον πίνακα 3, οι αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα ενδυναμωθεί οριακά έναντι του δολαρίου και της

στερλίνας κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες, ενώ το γεν δεν αναμένεται να δείξει σημάδια ανάκαμψης έναντι των άλλων νομισμάτων, ως αποτέλεσμα των σοβαρών προβλημάτων που εξακολουθούν να ταλανίζουν την οικονομία της Ιαπωνίας. Σημειώνεται ότι οι προβλέψεις αυτές έγιναν στις αρχές Απριλίου, πριν τη σημαντική ενδυνάμωση του γεν, αλλά και των άλλων διεθνών νομισμάτων, έναντι του δολαρίου.

Πίνακας 3

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Απρίλιος, 2002)

Νόμισμα		Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
		1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος	0,88	0,88	0,89	0,91
	Ελάχιστη τιμή	0,85	0,80	0,80	0,77
	Μέγιστη τιμή	0,91	0,97	0,98	1,01
	Αριθμός παρατηρήσεων	51	52	52	51
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος	1,43	1,42	1,43	1,43
	Ελάχιστη τιμή	1,36	1,33	1,30	1,24
	Μέγιστη τιμή	1,45	1,49	1,54	1,60
	Αριθμός παρατηρήσεων	50	51	51	50
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος	132	134	136	134
	Ελάχιστη τιμή	127	120	118	115
	Μέγιστη τιμή	137	145	150	160
	Αριθμός παρατηρήσεων	50	51	51	50
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος	0,61	0,62	0,62	0,63
	Ελάχιστη τιμή	0,59	0,59	0,58	0,59
	Μέγιστη τιμή	0,63	0,65	0,67	0,68

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 8-10 Απριλίου, 2002.

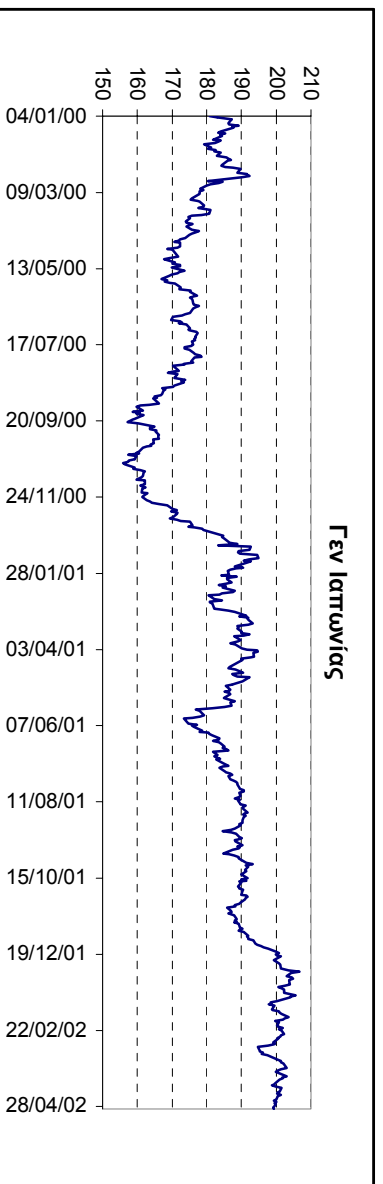
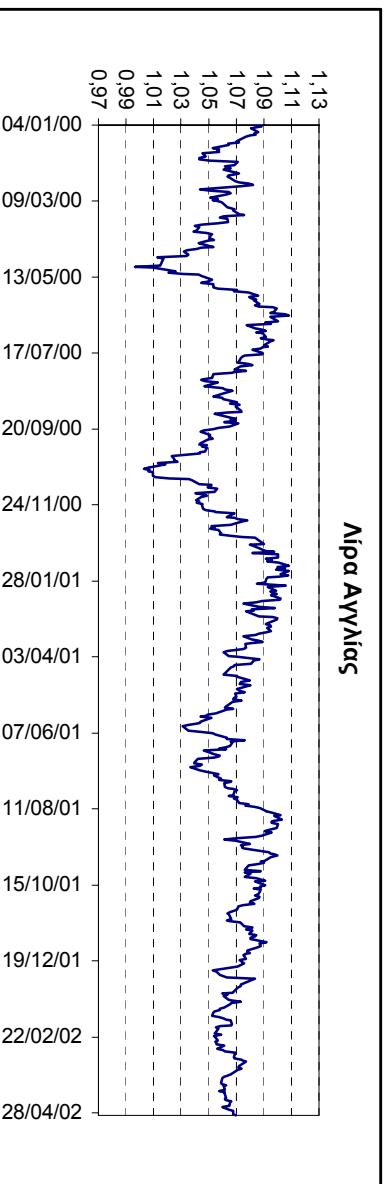
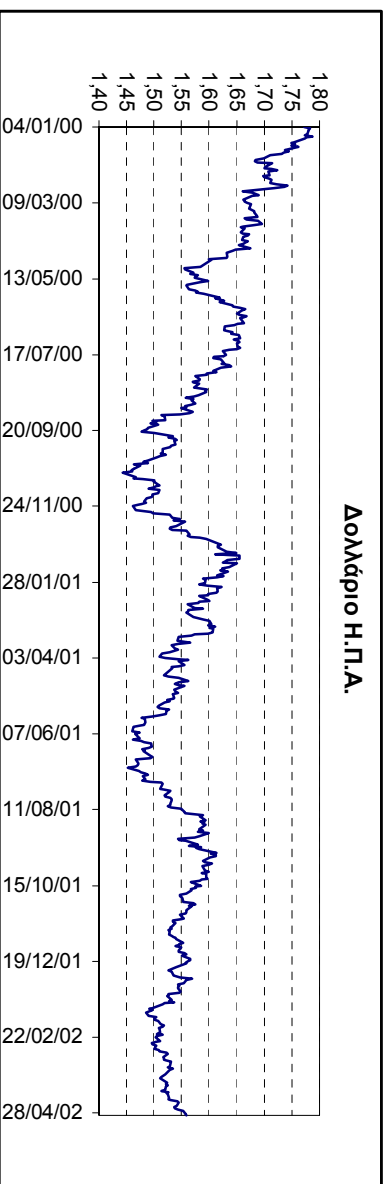
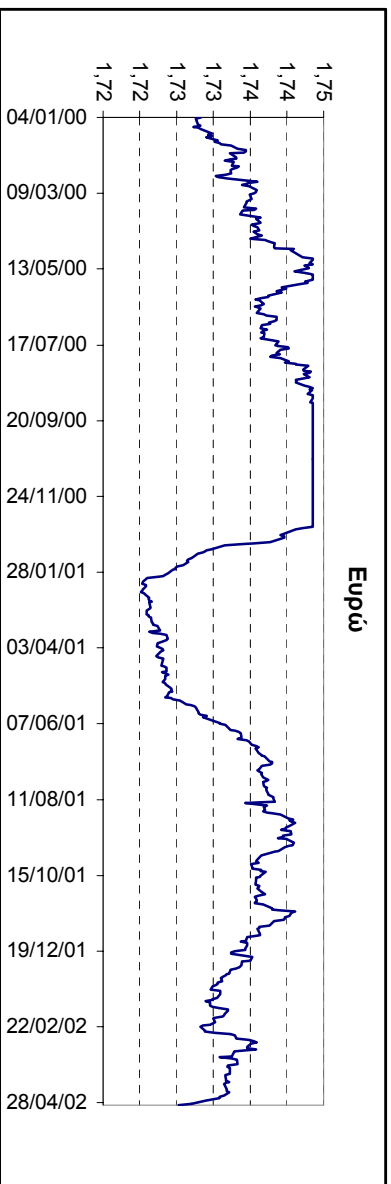
Κυπριακή λίρα

Το κυπριακό νόμισμα κατά τον υπό ανασκόπηση μήνα κατέγραψε οριακή υποχώρηση έναντι του ευρώ, φθάνοντας τα 1,729 ευρώ στις 30 Απριλίου 2002 (μέση τιμή fixing) σε σχέση με 1,737 ευρώ που ίσχυε ένα μήνα πριν. Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων κατά την πιο πάνω περίοδο, η κυπριακή λίρα

ενδυναμώθηκε μερικώς έναντι του δολαρίου και οριακά έναντι της στερλίνας, ενώ αποδυναμώθηκε μερικώς σε σχέση με το ιαπωνικό γεν. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στα πιο κάτω διαγράμματα.

Διάγραμμα 2

Συναλλαγματικές ισοτιμίες έναντι της Κυπριακής Λίρας
4/1/2000 - 30/04/2002

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 30.4.2002, με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date), παρουσιάζονται στον πίνακα 4. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, από την 1.1.2002 μέχρι τις 30.4.2002 καταγράφηκαν καθαρές εισροές ξένου συναλλάγματος ύψους £20,73 εκ. σε σύγκριση με

£62,30 εκ. τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2001. Σημειώνεται ότι οι αγοραπωλησίες ξένου συναλλάγματος στις συνεδριάσεις fixing το Φεβρουάριο δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική συνολική εικόνα της αγοράς, γιατί στις 12.2.2002 η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε επιπρόσθετα, μέσω της διαπραπειακής αγοράς, ξένο συνάλλαγμα αξίας £49 εκ. περίπου.

Πίνακας 4

Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing

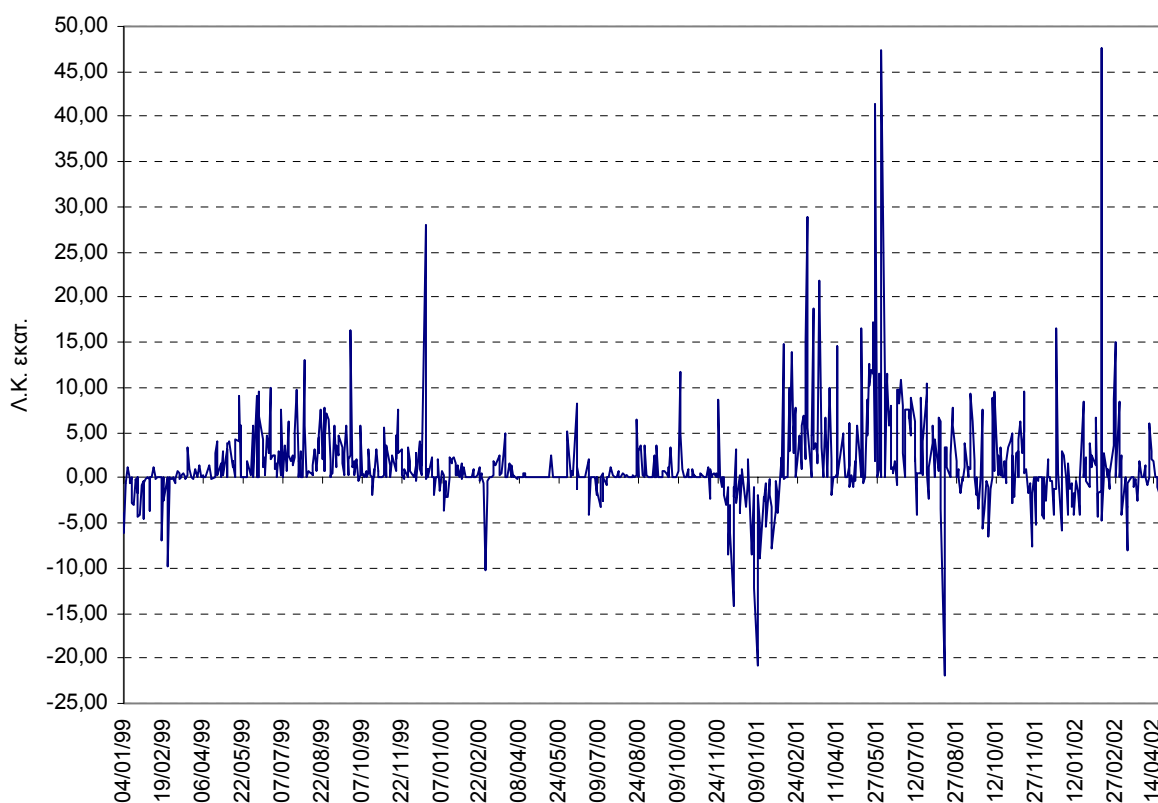
Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
				Σε εκ. ξένου συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
2001	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος	1,7414	1,5766	1,0833	15,90	15,50	10,28	28,46
Νοέμβριος	1,7414	1,5464	1,0861	-14,65	6,35	9,20	10,70
Δεκέμβριος	1,7387	1,5380	1,0622	-7,60	-3,05	3,50	-2,74
Σύνολο 2001				756,95	65,55	22,40	499,05
2002							
Ιανουάριος	1,7347	1,4977	1,0612	-13,45	-3,60	4,60	-5,76
Φεβρουάριος	1,7381	1,5053	1,0631	39,70	8,10	4,90	32,89
Μάρτιος	1,7374	1,5160	1,0626	-6,00	0,00	-1,40	-4,75
Απρίλιος	1,7287	1,5563	1,0685	-18,70	-0,80	10,30	-1,65
Σύνολο 2002				1,55	3,70	18,40	20,73

Συνολικά, συμπεριλαμβανόμενων των παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος) η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2.1.2001 μέχρι τις 30.4.2002 ξένο συνάλλαγμα αξίας £736,1 εκ. λιρών. Σημειώνεται ότι πέραν του 50% αυτών

των εισροών αποτελούν δανεισμό Κυπρίων πολιτών σε ξένο συνάλλαγμα, κυρίως ευρώ, από εγχώριες εμπορικές τράπεζες. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 και εντεύθεν φαίνονται στο διάγραμμα 3.

Διάγραμμα 3

Ημερήσιες αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες 4/1/1999-29/4/2002

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

Στις νομισματικές εξελίξεις συνέχισε να παρατηρείται το 2002 σαφής κάμψη στην παραχώρηση νέων πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα τόσο σε εγχώριο όσο και σε ξένο νόμισμα. Ταυτόχρονα, στην αγορά χρήματος συνεχίζουν να επικρατούν συνθήκες πλεονασματικής ρευστότητας. Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της ανπιπληθωριστικής της πολιτικής συνέχισε κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων (depos)² απορροφώντας μέρος της πλεονασματικής ρευστότητας. Στις συνθήκες πλεονασματικής ρευστότητας συνέβαλε αποφασιστικά η αύξηση στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας το Μάρτιο, ως αποτέλεσμα του εξωτερικού δανεισμού της κυβέρνησης.

Η δωδεκάμηνη συνολική ρευστότητα σημείωσε οριακή επιτάχυνση το Μάρτιο έναντι του προηγούμενου μήνα, καταγράφοντας ρυθμό μεγέθυνσης της τάξης του 13,1% από το 12,8% το Φεβρουάριο και το 3,5% που σημειώθηκε το Μάρτιο του 2001. Η εξέλιξη αυτή ήταν το αποτέλεσμα της επιτάχυνσης που παρατηρήθηκε τόσο στην πρωτογενή ρευστότητα όσο και στη δευτερογενή ρευστότητα. Σε αντίθεση, ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης της συνολικής ρευστότητας που καλύπτει την περίοδο από τον Ιανουάριο 2002 μέχρι και το Μάρτιο 2002, κατέγραψε οριακή επιβράδυνση φτάνοντας το 13,03% σε σύγκριση

με 13,12% κατά την τριμηνία Δεκεμβρίου 2001 – Φεβρουαρίου 2002.

Στον πίνακα 7 παρουσιάζονται αναλυτικά οι παράγοντες που επηρεάζουν την τραπεζική ρευστότητα. Από τον πίνακα αυτό φαίνεται ότι το μήνα Μάρτιο τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα και τα αταξινόμητα στοιχεία ολόκληρου του τραπεζικού συστήματος σημείωσαν πτώση, ενώ οι πιστώσεις προς το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν άνοδο. Τους 12 μήνες μέχρι το Μάρτιο 2002 η αύξηση στις πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα έφτασε τα £90,0 εκ., έναντι αύξησης £13,8 εκ. που καταγράφηκε τη δωδεκάμηνη μέχρι το Φεβρουάριο. Για την ίδια περίοδο, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα αυξήθηκαν κατά £437,8 εκ. σε σύγκριση με £465,8 εκ. το Φεβρουάριο. Οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα σημείωσαν άνοδο της τάξης των £691,6 εκ. σε σύγκριση με £757,7 εκ. τον προηγούμενο μήνα. Αφαιρουμένου του εξωτερικού κυβερνητικού δανεισμού η αύξηση των πιστώσεων προς το δημόσιο τομέα ανεβαίνει στα £402,7 εκ. ενώ η μεταβολή στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα μειώνεται στα £125,1 εκ.

Σε ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης, οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν το Μάρτιο του 2002 επιβράδυνση, φθάνοντας το 10,2%, σε σύγκριση με ρυθμό μεγέθυνσης 11,4% το Φεβρουάριο και 11,9% το Μάρτιο του 2001. Σύμφωνα με τον ετήσιο κινητό μέσο όρο η πιστωτική επέκταση ήταν 11,2% την περίοδο Ιανουαρίου–Μαρτίου, σε σύγκριση με 12,8% την περίοδο Δεκεμβρίου 2001 – Φεβρουαρίου 2002. Η χαμηλή πιστωτική επέκταση το πρώτο τρίμηνο του 2002 είχε ως αποτέλεσμα η τραπεζική χρηματοδότηση να υπολείπεται σύμφωνα με τη μέθοδο κατανομής (πλαίσιο 1) της τιμής αναφοράς κατά £65,0 εκ.

* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

² Η διαφορά μεταξύ reverse repos και depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν γίνεται αγοραπωλησία τίτλων του δημοσίου ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

Διάγραμμα 4

Αύξηση του M2

(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, μηνιαία στοιχεία)

Η ανάλυση των τραπεζικών πιστώσεων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας δείχνει ότι την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου οι τομείς του εγχώριου και εξωτερικού εμπορίου και του τουρισμού, απορρόφησαν το μεγαλύτερο μερίδιο των νέων πιστώσεων φτάνοντας το 32,2% και 25,8%, αντίστοιχα, σε αντίθεση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου χρόνου κατά την οποία κυριάρχησε ο τομέας των προσωπικών δανείων με μερίδιο 48,5% στις νέες πιστώσεις. Εντούτοις, σε απόλυτους αριθμούς, όπως φαίνεται στον πίνακα 6, το ποσό των νέων πιστώσεων που διοχετεύθηκε στον τομέα του

εμπορίου κατά την προαναφερθείσα περίοδο μειώθηκε από £52,8 εκ. το 2001, σε £41,1 εκ. το 2002, ενώ για τον τομέα του τουρισμού παρέμεινε σταθερό κοντά στα £33,0 εκ.

Η αύξηση των πιστώσεων φαίνεται να κινείται σε χαμηλά επίπεδα και κατά τον Απρίλιο. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που καλύπτουν την περίοδο 1 Ιανουαρίου – 19 Απριλίου, 2002, παραχωρήθηκαν νέες πιστώσεις ύψους £173,1 εκ. έναντι £292,9 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης των πιστώσεων αντιστοιχεί με αύξηση 10,6% έναντι 12,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Πίνακας 5**Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή (%)**

	1998	1999	2000	2001	2001 Μαρ.	2002 Φεβ.	2002 Μαρ.
M1 (Πρωτογενής ρευστότητα)	3,4	41,3	4,0	2,0	2,1	-1,1	1,2
M2 (Συνολική ρευστότητα)	8,8	15,1	8,2	13,3	3,5	12,8	13,1
Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα	14,3	13,9	14,9	12,7	11,9	11,4	10,2

Πίνακας 6**Τραπεζικές πιστώσεις κατά κατηγορία**

	Ιαν.-Μαρ.			
	2001		2002	
	μεταβολή ΛΚ' 000	μερίδιο %	μεταβολή ΛΚ' 000	μερίδιο %
Δημόσια Ιδρύματα και Οργανισμοί	10.459	4,6	-3.273	-2,6
Γεωργία	-3.120	-1,4	-2.348	-1,8
Μεταλλεία	45	0,0	4.636	3,6
Μεταποίηση	-7.515	-3,3	9.004	7,1
Μεταφορές και Επικοινωνίες	8.610	3,8	12.101	9,5
Εξωτερικό και Εγχώριο Εμπόριο	52.833	23,2	41.106	32,2
Κτίρια και Κατασκευές	23.977	10,5	15.039	11,8
Τουρισμός	33.044	14,5	32.951	25,8
Προσωπικά και Επαγγελματικά Δάνεια	110.683	48,5	18.183	14,2
Προεξοφλήσεις Συναλλαγματικών: Εσωτερικού	-574	-0,3	-86	-0,1
Εξωτερικού	-336	-0,1	380	0,3
Σύνολο	228.106	100,0	127.693	100,0

Πίνακας 7**Παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική ρευστότητα***(μεταβολή, Κυπριακές λίρες χιλιάδες)*

	Μαρ. 2002	Ιαν.-Μαρ.		Φεβ.	Μαρ.
		2001	2002	2001/2002	2001/2002
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign assets (net))	-48.811	-154.100	161.792	465.802	437.788
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα (Claims on private sector)	69.569	254.705	120.232	757.718	691.631
Πιστώσεις προς τον δημόσιο τομέα (Claims on public sector)	80.014	-45.986	-294.165	13.849	90.032
Αταξινόμητα στοιχεία (Unclassified items)	-34.357	-57.148	-8.000	-430.620	-386.931
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total liquidity)	66.415	-2.529	-20.141	806.749	832.520
Πρωτογενής ρευστότητα (M1) (Money supply)	16.085	-112.302	-121.963	-11.191	11.887
Νόμισμα σε κυκλοφορία (Currency in circulation)	13.806	-25.009	-23.134	27.390	25.144
Καταθέσεις όψεως (Demand deposits)	2.279	-87.293	-98.829	-38.581	-13.257
Δευτερογενής ρευστότητα (Quasi-money)	50.330	109.773	101.822	817.940	820.633

Η παραχώρηση δανείων σε κατοίκους Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε πτώση το Μάρτιο³, αφού σημειώθηκαν αποπληρωμές της τάξης των £0,8 εκ., σε σύγκριση με αύξηση που έφτασε τα £12,3 εκ. το Φεβρουάριο. Το μερίδιο των πιστώσεων σε ξένο νόμισμα στις συνολικές πιστώσεις παρουσίασε ελαφρά πτώση στο

10,2% από το 10,3% του προηγούμενου μήνα. Η ύφεση στο ξένο δανεισμό φαίνεται να συνεχίζεται και τον Απρίλιο αφού προκαταρκτικά στοιχεία φέρουν το ύψος των παραχωρηθεισών πιστώσεων σε ξένο νόμισμα την περίοδο 1 –19 Απριλίου στα £4,5 εκ.

³ Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Πίνακας 8**Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα***(μεταβολή 2002, Κυπριακές λίρες εκατ.)*

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα	18,0	12,3	-0,8
Συνολικές πιστώσεις	38,1	33,8	69,6

(υπόλοιπα τέλος περιόδου, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	1998	1999	2000	2001	2001 Μαρ.	2002 Φεβ.	2002 Μαρ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα	246,0	355,2	373,5	729,9	484,6	760,1	759,4
Σύνολο πιστώσεων	4982,7	5673,5	6517,5	7315,8	6772,2	7387,7	7457,2
%	4,9	6,3	5,7	10,0	7,2	10,3	10,2

Το ευρώ φαίνεται να συνεχίζει να κυριαρχεί στις προτιμήσεις των δανειζομένων σε ξένο συνάλλαγμα αφού σύμφωνα με τα στοιχεία του μακροπρόθεσμου δανεισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου το 82% των χορηγήσεων σε ξένο νόμισμα παραχωρήθηκε σ' αυτό το νόμισμα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, γύρω στο 52% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων, ενώ το 40% των δανείων κατανεμήθηκε στις κατασκευές στην Κύπρο και στην αγορά πάγιου εξοπλισμού⁴.

⁴ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

Πλαίσιο 1**Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης***

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2002 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2002, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 132% από 126% το 2001**.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	126%	132%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστο να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται εάν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή εάν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2001 μέχρι το τέλος Μαρτίου, 2002 ήταν της τάξης των £120,2 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

**Ετήσια Βάση
(εποχικά διορθωμένη***)**

7,1%

Τιμή αναφοράς

11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα το Μάρτιο είναι:

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 138,7% το 1997, 145,0% το 1998, 154,6% το 1999 και 158,1% το 2000.

*** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	10,2%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	11,2%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά εάν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average).

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £808 εκ. και να φτάσουν τα £8150 εκ. στο τέλος του 2002. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2002 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση βρίσκεται σε επίπεδα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς.

Πίνακας τραπεζικής χρηματοδότησης 2002

(Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή αναφοράς*	7359	7431	7529	7550	7578	7658	7676	7646	7712	7753	7795	8150
Πραγματική	7360,5	7394,2	7463,8									

* Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο Χ11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

Χρηματαγορά

Στην αγορά χρήματος συνέχισαν την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου να επικρατούν συνθήκες πλεονασματικής ρευστότητας. Σύμφωνα με τον πίνακα 12 στην ενίσχυση των συνθηκών πλεονασματικής ρευστότητας το Μάρτιο συνέβαλε η αύξηση στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας ενώ προς την απορρόφηση ρευστότητας συνέβαλε η αύξηση των κυβερνητικών καταθέσεων με την Κεντρική Τράπεζα, οι αυξημένες καταθέσεις μιας νύκτας με την Κεντρική Τράπεζα (overnight) και άλλοι παράγοντες. Ειδικότερα, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας παρουσιάζουν μέση ημερήσια αξία το Μάρτιο της τάξης των £1.684,4 εκ. από £1.384,4 εκ. τον προηγούμενο μήνα. Στον αντίποδα, η αύξηση των κυβερνητικών καταθέσεων με την

Κεντρική Τράπεζα έφτασε τα £359,0 εκ. το Μάρτιο από τα £159,2 εκ. τον προηγούμενο μήνα. Η αύξηση των καθαρών συναλλαγματικών διαθεσίμων όπως και η αντίστοιχη αύξηση των κυβερνητικών καταθέσεων, οφείλεται στον εξωτερικό δανεισμό της κυβέρνησης, ύψους £312,7 που παρατηρήθηκε το Μάρτιο.

Η Κεντρική Τράπεζα, για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της, παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών (depos). Ειδικότερα το μήνα Μάρτιο η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε σε δύο δημοπρασίες συνολική ρευστότητα ύψους £452,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,76%, ενώ τον Απρίλιο και πάλι σε δύο δημοπρασίες απορροφήθηκε ρευστότητα αξίας £545,0 εκ. με επιτόκιο 3,91%.

Πίνακας 9

Επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως)

	1998	1999	2000	2001	2001 Απρ.	2002 Μαρ.	2002 Απρ.
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	4,83	5,15	5,96	4,93	6,40	3,20	3,29
Repos	4,68	5,45	5,97	6,39			
Reverse repos/depos			4,44	4,59		3,76	3,91
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,50	5,54	5,75	6,00	6,14	4,00	
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)	5,99	6,00	6,21	6,35	6,63	4,22	4,50
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)			6,55	6,11	6,75		4,65
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	6,95	7,27	7,45	6,96	7,49	5,06	5,08
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	7,22	7,36	7,55	7,66	7,72		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (15 χρόνια)				6,47			5,59

Σημείωση: Αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου

Τα επιτόκια της χρηματαγοράς παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα, όπως διαμορφώθηκαν μετά τις τρεις μειώσεις στα βασικά επιτόκια. Το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς διάρκειας μιας νύκτας μειώθηκε από το 3,22% το Φεβρουάριο, στο 3,20% το Μάρτιο και ακολούθως ανέβηκε στο 3,29% τον Απρίλιο, παραμένοντας σημαντικά χαμηλότερο από το επιτόκιο παρέμβασης (depos). Για το πολύ χαμηλό επιτόκιο στη διατραπεζική αγορά ευθύνεται εν μέρει το μικρό ποσοστό αποδοχής προσφορών στις δημοπρασίες τίτλων δημοσίου. Γενικά, το ποσοστό αποδοχής προσφορών τίτλων δημοσίου, ο λόγος της αξίας των τίτλων που πωλήθηκαν ως προς τη συνολική αξία που ανακοινώθηκε, για την περίοδο 1 Ιανουαρίου- 24 Απριλίου, κυμαίνεται γύρω στο 40%, ενώ ο λόγος της αξίας των τίτλων που πωλήθηκαν ως προς τη ζητούμενη αξία μειώνεται ακόμη περισσότερο στο 30%. Η μέση απόδοση στα τριμηνιαία γραμματία

παρέμεινε στο 4% το Μάρτιο ενώ στις δυο δημοπρασίες του Απριλίου δεν έγινε καμιά προσφορά εκ μέρους των τραπεζών. Το μέσο μηνιαίο επιτόκιο των γραμματίων του δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων σημείωσε μικρή άνοδο φτάνοντας το μήνα Απρίλιο το 4,50%, σε σύγκριση με 4,22% το μήνα Μάρτιο.

Όσον αφορά τους μακροπρόθεσμους κυβερνητικούς τίτλους, η απόδοση των χρεογράφων πενταετούς διάρκειας σημείωσε οριακή άνοδο. Συγκεκριμένα, στη μοναδική δημοπρασία του Απριλίου, το μέσο επιτόκιο έφτασε το 5,08%, σε σύγκριση με 5,06% που επικράτησε στις 15 Μαρτίου και 5,02% στη δημοπρασία της 25^{ης} Φεβρουαρίου. Αντίθετα, κατά την περίοδο Μαρτίου-Απριλίου δεν έγινε καμιά δημοπρασία για χρεόγραφα δεκαετούς διάρκειας.

Πίνακας 10

Πληθωρισμός και επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο - Φεβρουάριος 2002

(μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών)

	Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ)	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
Βέλγιο	2,40	5,10	2,70
Δανία	2,30	5,10	2,80
Γερμανία	2,30	4,80	2,50
Ελλάδα	3,80	5,30	1,50
Ισπανία	3,20	5,10	1,90
Γαλλία	1,90	4,90	3,00
Ιρλανδία	4,20	5,00	0,80
Ιταλία	2,40	5,20	2,80
Λουξεμβούργο	2,30	4,80	2,50
Ολλανδία	5,10	5,00	-0,10
Αυστρία	2,30	5,10	2,80
Πορτογαλλία	4,30	5,20	0,90
Φιλλανδία	2,60	5,10	2,50
Σουηδία	2,90	5,20	2,30
Ηνωμένο Βασίλειο	1,40	5,00	3,60
Ευρωζώνη	2,60	5,00	2,40
ΕΕ-15	2,40	5,00	2,60
Κύπρος	2,10	7,19	5,09

Η αποδοχή προσφορών στα δεκαετή χρεόγραφα το μήνα Φεβρουάριο με μέσο επιτόκιο 5,37% ταυτόχρονα με τη μείωση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων στην Ευρώπη, είχε ως αποτέλεσμα η απόκλιση στα μακροπρόθεσμα ονομαστικά επιτόκια, μέσος όρος 12 τελευταίων μηνών από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά να μειωθεί στις 219 μ.β. Ταυτόχρονα, η ψαλίδα μεταξύ των πραγματικών επιτοκίων της ευρωζώνης και των αντίστοιχων εγχώριων επιτοκίων μειώθηκε λόγω της αύξησης στον εγχώριο πληθωρισμό φτάνοντας τις 269 μ.β. το Φεβρουάριο έναντι διαφοράς 318 μ.β. τον Ιανουάριο (πίνακας 10).

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Όσον αφορά τα διεθνή επιτόκια, μια σειρά βελτιωμένων οικονομικών δεικτών δημιούργησαν μια συγκρατημένη αισιοδοξία για γρηγορότερη οικονομική ανάκαμψη και απέτρεψαν περαιτέρω μειώσεις στα βασικά επιτόκια των πλείστων χωρών. Η σταθεροποίηση των επιτοκίων τόσο από την ΕΚΤ όσο και από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (πίνακας 11) είχε ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας.

Πίνακας 11

Βασικά επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως, μεταβολές σε εκατοστιαίες μονάδες)

		μεταβολή
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
<i>(4 Απριλίου 2002)</i>		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,25	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,25	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,25	-
Τράπεζα της Αγγλίας		
<i>(4 Απριλίου 2002)</i>		
Repo Rate	4,00	-
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ		
<i>(19 Μαρτίου 2002)</i>		
Federal Funds Rate	1,75	-
Discount Rate	1,25	-
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
<i>(11 Απριλίου 2002)</i>		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	4,00	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	5,50	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,50	-

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) σημείωσε το Μάρτιο αύξηση μετά από τρεις συνεχόμενες μηνιαίες πτώσεις. Η αύξηση στο δείκτη συνοδεύτηκε από μικρή άνοδο και στον όγκο συναλλαγών. Συγκεκριμένα, την τελευταία μέρα του Μαρτίου, ο Γενικός Δείκτης Τιμών διαμορφώθηκε στις 114,5 μονάδες ενώ το Φεβρουάριο έφθασε στις 110,3 μονάδες, (Διάγραμμα 5). Το Φεβρουάριο ο δείκτης επέδειξε μεγαλύτερο εύρος διακύμανσης αφού μειώθηκε από τις 124,6 στις 110,3 μονάδες, ενώ το Μάρτιο ο Γενικός Δείκτης κυμάνθηκε μεταξύ των 111,1 και 119,9 μονάδων.

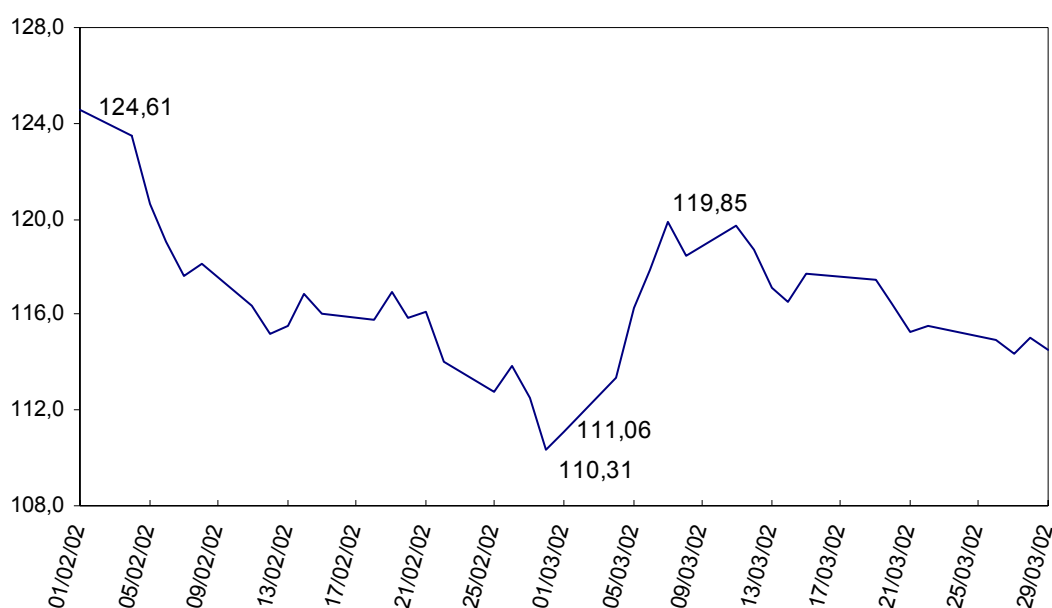
Σε κλαδικό επίπεδο, όλοι οι επί μέρους δείκτες σημείωσαν άνοδο εκτός από τους κλάδους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ιχθυοκαλλιέργειας και εμπορικών εταιρειών. Το Μάρτιο ο μέσος ημερήσιος όγκος έφτανε τα £2,3 εκ. σύγκριση με £1,9 εκ. τον προηγούμενο μήνα ενώ ο μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών αυξήθηκε αντίστοιχα σε 2557 από 2525. Οι τίτλοι στους οποίους επικεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του μηνιαίου όγκου συναλλαγών το Μάρτιο ήταν στις μετοχές της CLR Financial Services και της Τράπεζας Κύπρου με ποσοστά 10,9% και 8,2%, αντίστοιχα, ενώ το Φεβρουάριο οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας συγκέντρωσαν ποσοστά 14,7% και 10,8%, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 5

Γενικός Δείκτης Τιμών Χρηματιστηρίου (ΧΑΚ)

Φεβρουάριος - Μάρτιος 2002

(29/3/1996=100, ημερήσια στοιχεία)

Πίνακας 12**Ρευστότητα τραπεζικού συστήματος**

(€ εκατ. , ημερήσιοι μέσοι όροι περιόδου)

	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων (MRA)	Νομισματική βάση (6+7+9+12)
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής					Rev - geros & depes	Τραπεζο- γραμμάτια, νομίσματα σε κυκλοφορία (cur. in circul.)	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)	Άλλοι παράγοντες απορρόφησης ρευστότητας (καθαροί)				
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνάλλαγμα (NFA)	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (repos)	Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (lomard)	Άλλες πράξεις (swap)					Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (overnight)	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. Καταθέσεις (additional & special & S.M.E. dep.)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2000 Φεβ.	947,0	0,0	0,0	1,6	0,1	40,6	2,3	14,5	313,6	-27,3	174,6	430,4	746,3
Μαρ.	931,1	57,5	0,0	7,6	4,3	3,2	5,3	0,0	315,0	68,8	171,4	436,8	757,2
Απρ.	939,2	60,9	0,0	0,8	4,5	8,6	2,4	0,0	331,1	-6,1	226,6	442,9	776,4
Μαΐ.	931,3	21,8	0,0	9,6	8,7	0,2	0,2	0,0	349,0	-53,2	232,4	442,8	792,0
Ιουν.	987,8	0,0	0,0	17,3	4,0	1,1	0,6	0,0	354,2	-44,6	249,1	448,8	803,5
Ιουλ.	998,1	0,0	0,0	20,3	2,0	0,1	0,0	0,0	363,3	14,7	123,0	519,3	882,6
Αυγ.	1.006,0	0,0	0,0	11,5	1,8	0,5	1,7	0,0	365,1	50,6	92,9	508,5	875,3
Σεπ.	1.028,0	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	112,1	509,3	868,4
Οκτ.	1.018,1	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	194,9	517,8	872,5
Νοε.	1.056,5	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	199,8	509,8	851,2
Δεκ.	1.007,1	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	184,1	507,0	861,2
2001 Ιαν.	892,6	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	346,9	41,1	-5,2	431,3	876,6
Φεβ.	876,0	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	336,2	-17,7	58,7	443,6	886,1
Μαρ.	991,3	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	337,5	27,3	107,9	444,9	878,3
Απρ.	1.075,1	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	-10,3	204,8	449,7	899,5
Μαΐ.	1.109,6	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	47,9	186,2	450,3	904,9
Ιουν.	1.316,1	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	121,0	209,4	439,1	959,3
Ιουλ.	1.379,0	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	148,5	205,8	451,1	933,8
Αυγ.	1.333,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	114,1	190,8	457,2	970,2
Σεπ.	1.359,6	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	78,1	200,6	461,8	986,1
Οκτ.	1.358,1	0,0	0,0	2,3	0,1	19,4	79,6	104,7	384,3	47,3	260,7	464,5	947,8
Νοε.	1.372,1	0,0	0,0	2,3	0,0	13,3	79,4	118,5	366,5	43,9	286,3	466,6	925,8
Δεκ.	1.334,4	0,0	0,0	3,6	0,0	8,3	79,4	111,9	385,3	-0,6	285,7	468,1	941,1
2002 Ιαν.	1.309,0	0,0	0,0	0,8	0,0	16,4	79,4	174,3	377,6	54,3	134,7	473,1	946,6
Φεβ.	1.384,4	0,0	0,0	0,6	0,0	14,5	79,4	131,3	363,9	159,2	148,3	488,6	946,4
Μαρ.	1.684,4	0,0	0,0	3,3	0,0	24,8	79,4	189,9	367,4	359,0	178,0	489,2	960,9

2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά το μήνα Μάρτιο του 2002 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,36% σε σύγκριση με 2,70% το Φεβρουάριο. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, η μείωση του πληθωρισμού οφείλεται στην επιβράδυνση της αύξησης των τιμών των εγχώριων γεωργικών και βιομηχανικών προϊόντων και στην οριακή μείωση των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων. Από την άλλη πλευρά, σημειώθηκε μικρή επιτάχυνση της αύξησης στις τιμές των υπηρεσιών.

Όσον αφορά την κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, η πιο σημαντική εξέλιξη κατά τον Μάρτιο του 2002 ήταν η συνέχιση της επιβράδυνσης της ανόδου των τιμών των γεωργικών προϊόντων οι οποίες σημείωσαν αύξηση της τάξης του 12,78%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 15,63% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα. Επισημαίνεται ότι οι σημαντικές αυξήσεις των τιμών των γεωργικών προϊόντων τους περασμένους μήνες οφείλονταν εν μέρει στις καταστροφές φυτειών λαχανικών από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, που οδήγησαν στην κατακόρυφη αύξηση των τιμών των

προϊόντων αυτών σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η συνέχιση της πτώσης της τιμής του ηλεκτρισμού, ενώ οι διοικητικά καθορισμένες τιμές των καυσίμων μειώθηκαν και κατά το Μάρτιο του 2002. Η μείωση στις τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο τους τελευταίους μήνες αντικατοπτρίζει κυρίως τις διεθνείς ευνοϊκές εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου, που τελευταία όμως άρχισαν να ανατρέπονται. Ενδεικτικά, ενώ οι τιμές του πετρελαίου (Brent) κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 ανήλθαν κατά μέσο όρο στα \$21,1 το βαρέλι, την αντίστοιχη περίοδο του 2001 κυμαίνονταν στα \$25,9 το βαρέλι. Σημειώνεται όμως ότι από το Μάρτιο η τιμή του πετρελαίου ανέβηκε αισθητά, και σταθεροποιήθηκε γύρω στα \$26 το βαρέλι, μέχρι και το τέλος Απριλίου, λόγω κυρίως, της έκρυθμης κατάστασης στη Μέση Ανατολή. Αν η εμπόλεμη κατάσταση συνεχιστεί ή, αν η πιθανότητα στρατιωτικής επέμβασης των ΗΠΑ στο Ιράκ εξακολουθήσει να υφίσταται, τότε αναμένεται ότι οι τιμές του πετρελαίου θα παραμείνουν σε ψηλά επίπεδα με αρνητικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, πάνω στον πληθωρισμό.

Πίνακας 13

Ποσοστιαία μεταβολή δείκτη τιμών καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία

	2000	2001	Μάρτιος 2001/2000	Φεβρουάριος 2002/2001	Μάρτιος 2002/2001
Σύνολο	4,14	1,97	1,44	2,70	2,36
A Εγχώρια Προϊόντα	7,15	1,34	-0,24	3,31	2,73
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	-5,30	15,63	12,78
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	0,77	1,27	0,92
A.2.1 Βιομηχ. μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	-1,30	2,17	1,91
A.2.2 Καύσιμα και υγραέριο	14,86	3,99	11,58	-2,73	-3,60
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	6,60	-14,87	-10,75
B Εισαγόμενα Προϊόντα	2,13	0,47	0,91	0,59	- 0,01
B.1 Μηχανοκίνητα οχήματα	3,78	0,55	1,25	0,46	0,17
B.2 Άλλα εισαγόμενα	0,93	0,41	0,65	0,68	-0,15
Γ Υπηρεσίες	2,52	3,35	3,27	3,22	3,26

Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν οριακή πτώση κατά το Μάρτιο του 2002 της τάξης του 0,01% σε σχέση με άνοδο κατά 0,59% και 0,91% που σημειώθηκαν, αντίστοιχα, το Φεβρουάριο του 2002 και το Μάρτιο του 2001. Συγκεκριμένα, οι τιμές των μηχανοκινήτων οχημάτων σημείωσαν επιβράδυνση ενώ οι τιμές των άλλων εισαγόμενων σημείωσαν μικρή πτώση.

Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν κατά το Μάρτιο αύξηση της τάξης του 3,26%, σε σύγκριση με άνοδο 3,22% το Φεβρουάριο του 2002 και 3,27% το Μάρτιο του 2001. Η μικρή επιτάχυνση των τιμών σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα αποδίδεται κυρίως στον τομέα των «άλλων αγαθών και υπηρεσιών».

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων του μηνός Μαρτίου, ο πληθωρισμός κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 ανήλθε στο 2,58% σε σχέση με 1,75% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 3 μέχρι 6 του παραρτήματος⁵. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω επιτάχυνση του πληθωρισμού αφορά και τον υποκείμενο πληθωρισμό – core inflation – που ανήλθε σε 2,0% το πρώτο τρίμηνο του 2002, σε σχέση με 1,5% το πρώτο τρίμηνο του 2001 (ίδη πίνακα 3 του παραρτήματος).

⁵ Ο πίνακας 3 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 2000 μέχρι το Φεβρουάριο του 2002, ενώ ο πίνακας 4 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 5 και 6 του επισυνημένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

Όσον αφορά τις προοπτικές για το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 2,0%, με 2,5% χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επίδραση της επικείμενης αύξησης του συντελεστή του Φ.Π.Α. και άλλων έμμεσων φόρων κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου⁶. Η προκαταρκτική αυτή πρόβλεψη, βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω⁷, και υποθέτει ότι οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν περίπου στο επίπεδο των \$22 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου, υπόθεση που αυτή τη στιγμή ίσως θα πρέπει να θεωρείται αισιόδοξη, ενώ δεν αναμένεται να σημειωθούν μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν. Επίσης, οι προβλέψεις θεωρούν ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν μικρή επιτάχυνση σε σχέση με το 2001.

Σημειώνεται ότι, όσο πιο έντονη αποδειχθεί η αναμενόμενη επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της κυπριακής οικονομίας κατά το 2002, λόγω των διεθνών αρνητικών εξελίξεων, κατά το τέλος κυρίως του 2001, τόσο πιο πιθανή θα είναι η τάση για χαμηλότερο πληθωρισμό, και αντιστρόφως.

⁶ Η επίδραση των φόρων αυτών πάνω στον πληθωρισμό σε ετήσια βάση, υπολογίζεται στις 2,0 μονάδες. Παρόλο που η επιβολή αυτών των φόρων κατά τη διάρκεια του 2002 θεωρείται βέβαιη, εν τούτοις, αβέβαιη είναι η ακριβής χρονική στιγμή της επιβολής τους, που τοποθετείται πάντως γύρω στο τέλος του δεύτερου τριμήνου.

⁷ Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται και από προκαταρκτικές οικονομετρικές αναλύσεις με αυτοπαλίνδρομα μοντέλα με τριμηνιαία στοιχεία για την περίοδο 1992(1)-2001(4).

Για σκοπούς σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία μηνιαία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την Ευρωζώνη και μερικές άλλες σημαντικές χώρες καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2002.

Πίνακας 14

Πληθωρισμός: Κύπρος & άλλες χώρες

	μεταβολή σε ετήσια βάση	μήνας	πρόβλεψη για το 2002 ¹
Κύπρος	2,4	Μαρ.	2.2 ²
Ευρωζώνη	2,5	Μαρ.	1,6
Η.Π.Α.	1,5	Μαρ.	1,3
Μ.Βρετ.	1,3	Μαρ.	2,0
Γερμανία	1,8	Μαρ.	1,3
Ιταλία	2,5	Μαρ.	1,8
Δανία	2,6	Μαρ.	1,8
Γαλλία	2,1	Μαρ.	1,2
Αυστρία	1,9	Μαρ.	1,6
Βέλγιο	2,7	Μαρ.	1,6
Ισπανία	3,2	Μαρ.	2,3
Σουηδία	2,9	Μαρ.	2,0
Ελβετία	0,5	Μαρ.	0,6
Ιαπωνία	-1,6	Φεβ.	-1,0
Καναδάς	1,5	Φεβ.	1,2

(1) Πηγή: *The Economist*

(2) Πηγή: *Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου*. Δεν υπολογίζεται η επίδραση της επιβολής νέων έμμεσων φόρων κατά το 2002.

2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παραγωγή

Παρόλο που εξακολουθεί να επικρατεί απαισιοδοξία για την πορεία του τουρισμού το 2002, οι αφίξεις κατά το Μάρτιο παρουσίασαν για πρώτη φορά από τον Αύγουστο του 2001 μικρή, έστω, άνοδο. Τα υπόλοιπα στοιχεία που αφορούν τις εξελίξεις στην εγχώρια οικονομία, δεν διαφοροποιούν σημαντικά την εικόνα από την Έκθεση του Απριλίου. Αξίζει να επισημανθεί ότι ο πληθωρισμός το Μάρτιο διαμορφώθηκε σε κάπως χαμηλότερα επίπεδα από τον

προηγούμενο μήνα, ενώ η ανεργία κατά τον ίδιο μήνα συνέχισε την ανοδική της πορεία. Σημειώνεται επίσης πως για το έτος 2001, η Στατιστική Υπηρεσία προχώρησε πρόσφατα σε αναθεώρηση των εθνικών λογαριασμών και υπολογίζει αύξηση του Α.Εγχ.Π. σε πραγματικούς όρους κατά 4,0%, σε σχέση με 3,7% που είχε αρχικά υπολογιστεί.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά τον τριτογενή τομέα, ο τουρισμός παρουσίασε το Μάρτιο για πρώτη φορά μικρή άνοδο από τον Αύγουστο του προηγούμενου χρόνου. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις τουριστών αυξήθηκαν κατά 0,8% το Μάρτιο του 2002, σε σύγκριση με μείωση κατά 15,8% και 13,9% τον Ιανουάριο, και Φεβρουάριο του 2002 αντίστοιχα, και άνοδο 1,5% το Μάρτιο του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την πρώτη τριμηνία του έτους, οι αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά 7,3%, σε σύγκριση με μείωση 0,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Τα έσοδα από τον τουρισμό για το πρώτο δίμηνο του 2002 μειώθηκαν κατά 6,7% και υπολογίζονται στα £50,5 εκ. Αξίζει να σημειωθεί πως για ολόκληρο το 2002, ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού εκτιμά πως οι αφίξεις τουριστών ίσως παρουσιάσουν μείωση 7%-10%, αν και υπάρχει ακόμα μεγάλη αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις προοπτικές.

Τα έντονα σημεία ύφεσης που παρουσιάζουν οι προοπτικές του τουρισμού μέσα στο 2002 αποτυπώνονται ως ένα βαθμό και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία το Φεβρουάριο του 2002. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσε πως η παρούσα κατάστασή τους κρίνεται ως μη ικανοποιητική για την εποχή υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που τη χαρακτήρισαν ως πολύ ικανοποιητική κατά 44

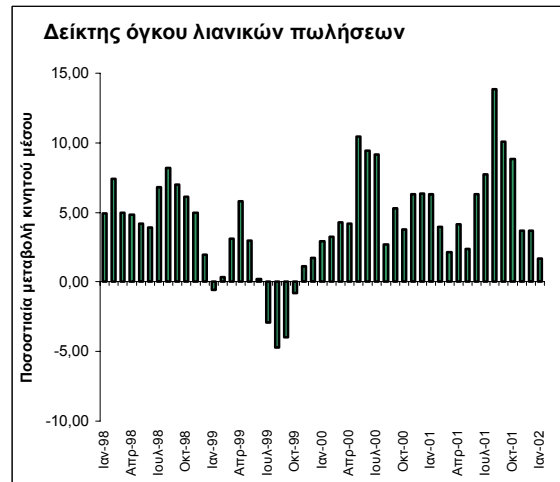
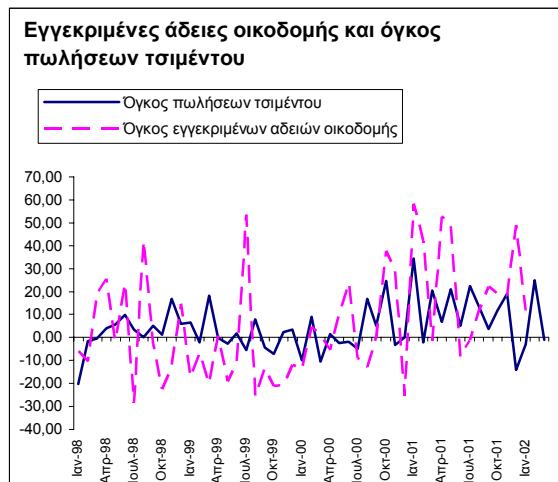
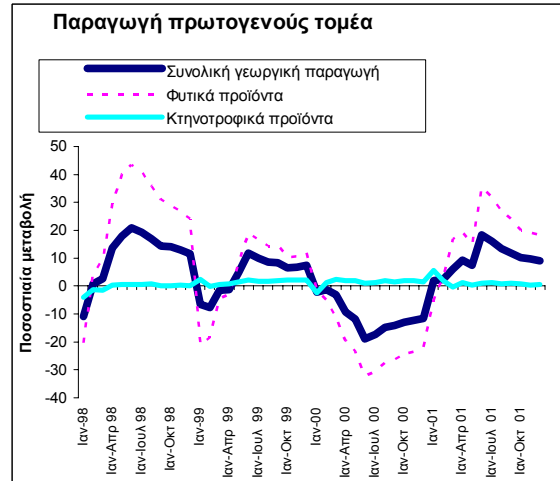
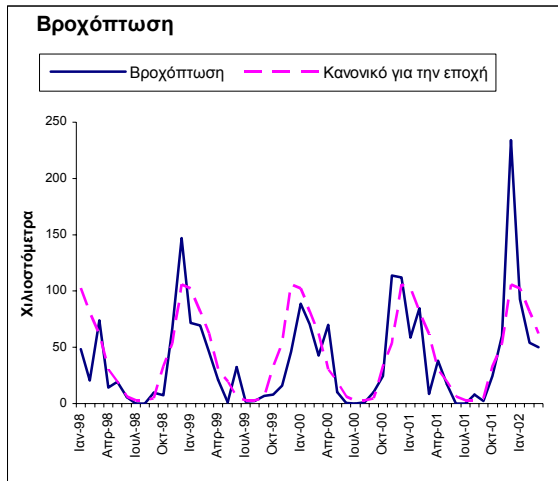
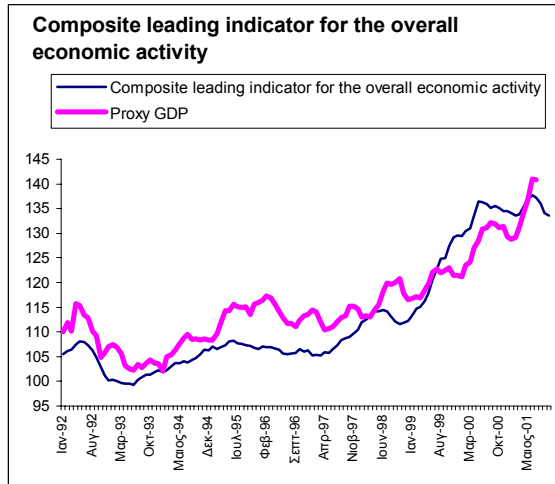
εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου το ποσοστό αυτό ήταν πολύ μικρότερο. Επίσης, το ποσοστό των ξενοδόχων που εκτιμά πως κατά το Φεβρουάριο του 2002 η ζήτηση ήταν χαμηλότερη της κανονικής, κυμάνθηκε σε υπετριπλάσιο επίπεδο από το Φεβρουάριο του 2001, ενώ το ποσοστό που δήλωσε ότι αναμένει τη ζήτηση να είναι χαμηλότερη της κανονικής για τους επόμενους τρεις μήνες φθάνει το 63% σε σύγκριση με 7% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν το Φεβρουάριο ότι αναμένουν βελτίωση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες (προφανώς για εποχιακούς λόγους), υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που προβλέπει χειροτέρευση, αλλά η διαφορά αυτή είναι πολύ μικρότερη από τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Στο δευτερογενή τομέα η εικόνα εξακολουθεί να είναι ανάμικτη. Σύμφωνα με τους περισσότερους δείκτες, οι εξελίξεις του τομέα των κατασκευών παρουσιάζονται θετικές. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που διαγράφει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, συνέχισε να αυξάνεται και κατά τον Ιανουάριο του 2002, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 11,9%, σε

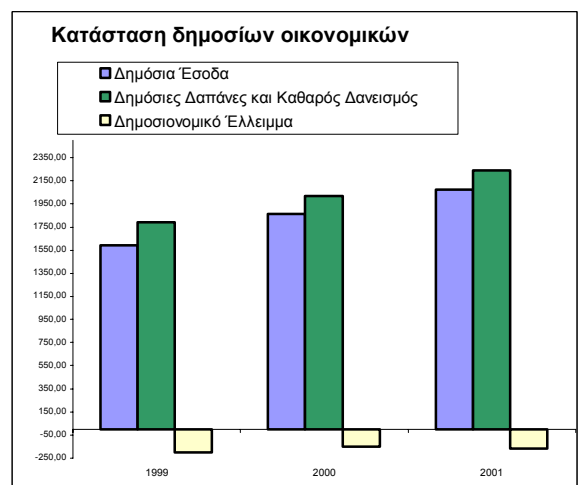
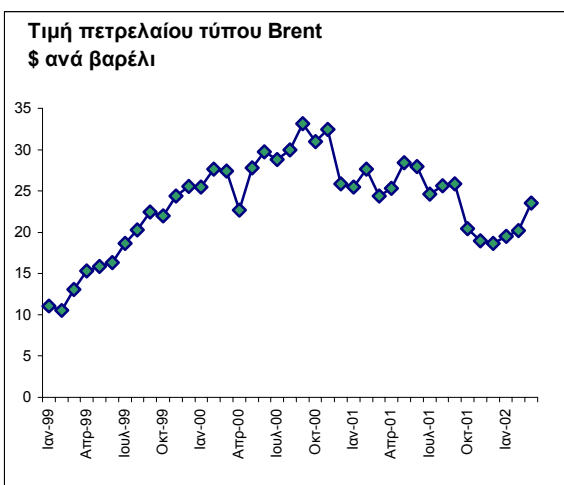
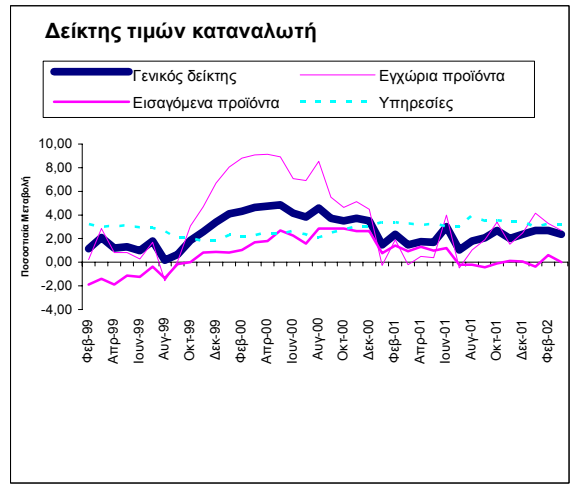
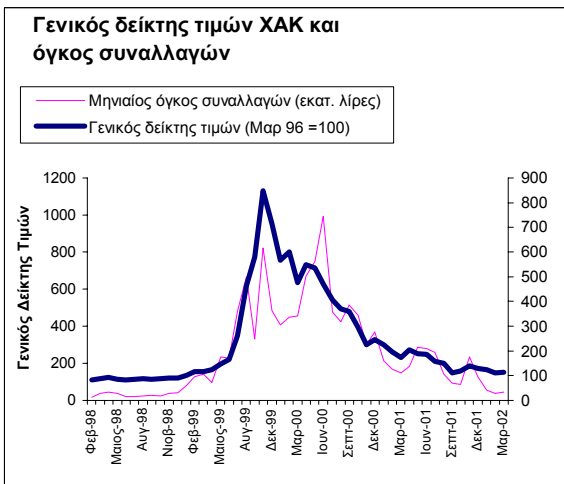
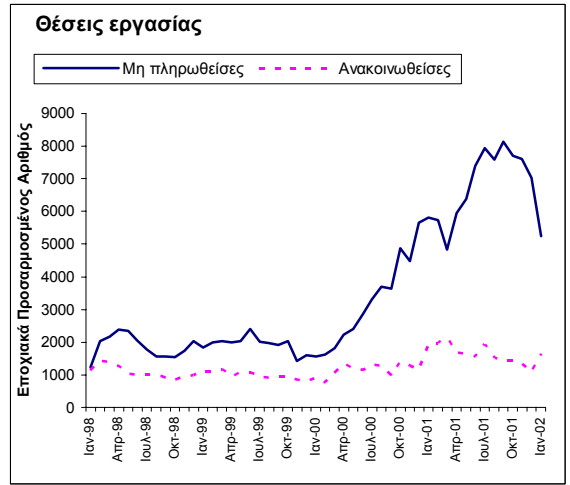
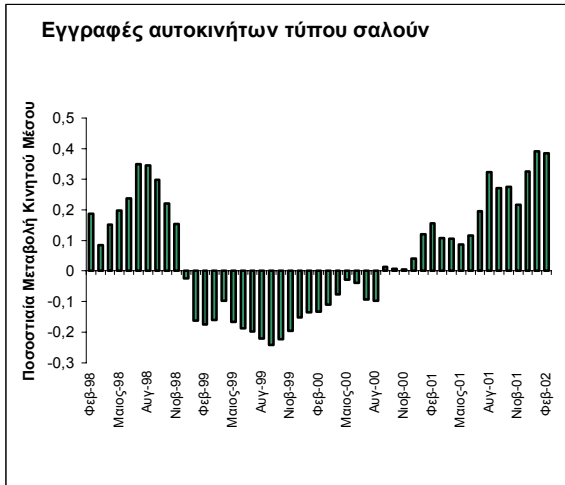
σύγκριση με πτώση 13,9% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Παράλληλα, ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής ανήλθε κατά 11,6% τον Ιανουάριο, σε σύγκριση με πτώση 12,7% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Επίσης, οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά παρουσίασαν άνοδο κατά 24,9% και πτώση κατά 1,1% το Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2002 αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 9,0% και πτώση 10,5% τους αντίστοιχους μήνες του 2001. Για ολόκληρο το πρώτο τρίμηνο του έτους οι πωλήσεις τσιμέντου διευρύνθηκαν κατά 5,9% σε σχέση με άνοδο 16,5% που παρατηρήθηκε το αντίστοιχο τρίμηνο 2001.

Στη μεταποίηση, η εικόνα εξακολουθεί να είναι απαισιόδοξη αφού κατά τον Ιανουάριο του 2002 ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε μείωση κατά 5,5% σε σύγκριση με άνοδο 1,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Για ολόκληρο το 2001, ο δείκτης σημείωσε μείωση της τάξης του 2,2%, σε σύγκριση με άνοδο 4,0% το 2000. Η αναλυτική κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 15.

Διάγραμμα 5

Διάγραμμα 6

Πίνακας 15**Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής***(% μεταβολή)*

	Ιανουάριος 2002	Ιανουάριος 2001
Συνολικός Δείκτης	-5,47	1,24
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-8,24	2,79
Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες και Προϊόντα	-11,86	-2,11
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	11,14	-8,75
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	-2,28	-7,02
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	1,21	16,4
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	-7,74	-10,51
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα & Συνθετικές Ύλες	1,21	10,75
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύλες	1,81	6,68
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυκτά Προϊόντα	-9,50	7,90
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	-4,33	-1,78
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	2,42	-5,16
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	15,36	-21,30
Εξοπλισμός Μεταφορών	7,67	-25,43
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	-10,34	-12,58

Όσον αφορά τον πρωτογενή τομέα σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2002. Σε σχέση με το 2001, η γεωργική παραγωγή σημείωσε σημαντική ανάκαμψη μετά από την πτωτική πορεία που παρατηρήθηκε τον προηγούμενο χρόνο, καταγράφοντας αύξηση κατά 9,1%, σε σύγκριση με πτώση 11,5% το 2000. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή φυτικών

προϊόντων σημείωσε, λόγω ευνοϊκότερων καιρικών συνθηκών, κατακόρυφη αύξηση της τάξης του 18,1% σε σύγκριση με πτώση κατά 22,0% την ίδια περίοδο του 2000, ενώ η αύξηση στην παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων, σημείωσε μικρή επιβράδυνση της τάξης του 0,51%.

Πίνακας 16**Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων***(% μεταβολή κατά κατηγορία)*

	Φεβράριος 2002	Φεβράριος 2001	Ιαν-Φεβρ. 2002	Ιαν-Φεβρ. 2001
Συνολικός Δείκτης	2,69	2,16	3,45	5,31
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	-8,80	3,21	-6,38	2,23
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	-18,18	1,67	1,21	1,07
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	0,55	0,65	8,71	4,17
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	4,23	-3,70	6,17	-0,13
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	19,04	23,38	13,55	29,55
Υπεραγορές	3,68	-8,83	6,08	-8,26
Φαρμακεία	7,67	-1,33	5,21	2,86
Έπιπλα	1,79	6,34	10,85	3,22
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	-1,08	-8,84	1,19	-2,62
Παιγνίδια	-13,20	6,22	-8,24	4,91

Κατανάλωση

Η ιδιωτική κατανάλωση παρουσιάζεται αρκετά υγιής και μέσα στο πρώτο δίμηνο του 2002.

Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 4,2% και 2,7% τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 8,5%, και 2,2% αντίστοιχα κατά τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Η πορεία που ακολούθησαν οι λιανικές πωλήσεις κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 16. Για το πρώτο δίμηνο του έτους, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων παρουσίασε επιβράδυνση και ανήλθε κατά 3,5%, σε σύγκριση με άνοδο 5,3% το αντίστοιχο δίμηνο του 2001.

Το γεγονός ότι η κατανάλωση βρίσκεται σε σχετικά ψηλά επίπεδα μέσα στις αρχές του 2002 φαίνεται και από τις εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων σαλούν. Συγκεκριμένα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2002 οι εγγραφές ιδιωτικών σαλούν αυτοκινήτων, αντανακλώντας εν μέρει την αναμενόμενη αύξηση στο ΦΠΑ, αυξήθηκαν κατά 38,5% σε σύγκριση με άνοδο 15,5% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2001. Αναλυτικότερα, η αύξηση ήταν της τάξης του 39,2%, 58,9% και 19,1% κατά τον Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2002, αντίστοιχα.

Οι εξελίξεις που αφορούν τις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών) κατά τον πρώτο μήνα του έτους φαίνεται να συνάδουν με την άνοδο της τάξης του 4,2% που σημειώθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά τον ίδιο μήνα του έτους. Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές αυτές διευρύνθηκαν

κατά 4,8% τον Ιανουάριο του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 35,3% τον αντίστοιχο μήνα του 2001.

Εκτιμήσεις καταναλωτικού κοινού και επιχειρηματικές προβλέψεις

Έρευνα μεταξύ των καταναλωτών, καθώς και των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα, διεξάγεται μηνιαίως από την εταιρεία CMR (μέλος της Cypronetwork Consultancy Group), για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Υπουργείου Οικονομικών. Στόχος της έρευνας είναι η εξακρίβωση των αντιλήψεων μεταξύ των καταναλωτών και των επιχειρηματιών για το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο κατά συγκεκριμένες περιόδους. Σύνομη περιγραφή της μεθοδολογίας περιλαμβάνεται στο πλαίσιο 2.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική τους κατάσταση σε σχέση με τους προηγούμενους δώδεκα μήνες, κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του 2001 αυτές παρουσίασαν σταθεροποιητικές τάσεις μετά την ανάκαμψη που σημειώθηκε στο τέλος του 2001 η οποία ακολούθησε την απαισιοδοξία που προκάλεσαν τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. Αναφορικά με τις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση της οικονομίας σε σχέση με ένα χρόνο πριν, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 οι καταναλωτές εκτιμούν σε ποσοστό γύρω στο 45% πως η κατάσταση παρουσιάζει χειροτέρευση. Το αντίστοιχο ποσοστό το τελευταίο τρίμηνο του 2001 ανερχόταν σε 54%.

Όσον αφορά τις προβλέψεις κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών στους επόμενους 12 μήνες, το 20% περίπου των καταναλωτών προβλέπει βελτίωση ενώ 22% εκτιμούν πως η κατάσταση

τους θα χειροτερεύσει. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001 ανέρχονταν σε 19% και 34%. Τέλος, για την εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης τους επόμενους 12 μήνες στην Κύπρο, το 24% περίπου των καταναλωτών κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 αναμένει βελτίωση ενώ 30% αναμένουν χειροτέρευση. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001 ανέρχονταν σε 14% και 53%.

Τα κυριότερα αποτελέσματα της έρευνας επιχειρηματικών προβλέψεων κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 διαμορφώνονται ως εξής: Η πλειοψηφία των επιχειρηματιών εκτιμά πως οι παραγγελίες/πωλήσεις τους παρέμειναν σταθερές ενώ τα αποθέματα παραγωγής τους διαμορφώθηκαν σε κανονικά επίπεδα. Οι τάσεις παραγωγής όμως έχουν αυξηθεί κατά το Μάρτιο σε σύγκριση με τον Ιανουάριο, ενώ οι εξαγωγές αυξήθηκαν σημαντικά το Φεβρουάριο αλλά μειώθηκαν στο τέλος του μήνα Μαρτίου, όπου οι βιομήχανοι παρουσιάζονται μη ικανοποιημένοι από τις εξαγωγές.

Στις προβλέψεις και προοπτικές για το μεταποιητικό τομέα, σχεδόν 8 στους 10 επιχειρηματίες δηλώνουν πως οι τιμές τους θα κυμανθούν στα ίδια επίπεδα, ενώ παρατηρείται σταδιακή αύξηση των βιομηχάνων που δήλωσαν ότι θα υπάρξει άνοδος των στόχων παραγωγής τους.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2**Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΓΙΑ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ**

1. Τα χαρακτηριστικά της έρευνας μεταξύ των καταναλωτών έχουν ως ακολούθως:

Κάλυψη : Παγκύπρια, αστικές, ημιαστικές περιοχές, άνδρες, γυναίκες, 16 χρόνων και άνω

Μέγεθος δείγματος : 1000 άτομα (Το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού)

Χρονοδιάγραμμα : Μηνιαία

Συλλογή Στοιχείων : Μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων

Ερωτηματολόγιο : 12 ερωτήσεις κάθε μήνα συν 3 ερωτήσεις ανά τρίμηνο (Ιαν./Απρ./Ιουλ./Οκτ.)

Θέματα : Καταγραφή απόψεων για:

- Οικονομική κατάσταση νοικοκυριών (Τελευταίους 12 μήνες και επόμενους 12 μήνες)
- Οικονομική κατάσταση χώρας (Τελευταίους 12 μήνες και επόμενους 12 μήνες)
- Κόστος ζωής (σύγκριση παρούσας κατάστασης με πριν 12 μήνες)
- Τιμές (αύξηση/μείωση τους επόμενους 12 μήνες)
- Ανεργία (αύξηση/μείωση τους επόμενους 12 μήνες)

2. Τα χαρακτηριστικά της έρευνας μεταξύ των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα έχουν ως ακολούθως:

Κάλυψη : Παγκύπρια, επιχειρήσεις μεταποιητικού τομέα κατανεμημένες σε 49 κατηγορίες σύμφωνα με το σύστημα της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUROSTAT) NACE Rev.1

Μέγεθος Δείγματος : 480 επιχειρήσεις

Χρονοδιάγραμμα : Μηνιαία

Συλλογή Στοιχείων : Μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων

Ερωτηματολόγια : 6 ερωτήσεις κάθε μήνα συν 10 ερωτήσεις ανά τρίμηνο

Θέματα : Τάσεις παραγωγής, πωλήσεων, εξαγωγών, αποθεμάτων, τιμών, εργοδότησης
Λόγοι που πιθανόν να προκαλούν μείωση στην παραγωγή
Capacity utilization
Competitive position (ανταγωνιστική θέση)
Καταλληλότητα/ετοιμότητα χρονικής περιόδου που διεξάγεται η έρευνα για αγορά αγαθών (major purchases)
Αύξηση/μείωση στην αγορά αγαθών τους επόμενους 12 μήνες

Αγορά Εργασίας

Σε ότι αφορά την αγορά εργασίας, το Μάρτιο του 2002 καταγράφηκε άνοδος των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 17,5%, ενώ η ανεργία ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέβηκε στο 3,5%, από το 3,0% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρο το πρώτο τρίμηνο του έτους η ανεργία αυξήθηκε κατά 15,9% σε σύγκριση με πτώση 18,7% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2001, ενώ ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανήλθε από το 3,4% στο 3,9%. Άνοδος της ανεργίας κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους παρατηρήθηκε σε όλους τους τομείς της οικονομίας με μόνη εξαίρεση τον τομέα των κατασκευών. Σημειώνεται ότι η ανοδική τάση που παρουσιάζεται στην ανεργία άρχισε να εμφανίζεται από το Νοέμβριο του 2001.

Δημόσια Οικονομικά

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό έλλειμμα για ολόκληρο το 2001, αυξήθηκε οριακά στο 2,8% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 2,7% τον προηγούμενο χρόνο. Για το 2002, παρά την επιβράδυνση που αναμένεται στο ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομικής δραστηριότητας, το Υπουργείο Οικονομικών εκτιμά ότι το έλλειμμα θα παραμείνει και πάλι κάτω από το 3% του Α.Εγχ.Π., εξακολουθώντας να βρίσκεται εντός των ορίων του Μάαστριχτ.

Αναλυτικότερα, το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά το 2001 έφτασε τα £164,3 εκ. σε σύγκριση με £150,5 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα επιβραδύνθηκαν σημαντικά και αυξήθηκαν κατά

11,3% σε σύγκριση με 17,3% το 2000, ενώ οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 11,2%, σε σύγκριση με 12,5% τον προηγούμενο χρόνο. Από πλευράς δημοσίων δαπανών, οι επιδοτήσεις παρουσίασαν μεγάλη επιβράδυνση αφού οι επιδοτήσεις στις εταιρείες πετρελαιοειδών μειώθηκαν δραστικά λόγω της πτώσης στην τιμή του πετρελαίου, ενώ επιβράδυνση σημειώθηκε και στους μισθούς και ημερομίσθια λόγω της επίδρασης βάσης (base effect) που σχετίζεται με την παραχώρηση αναδρομικών μισθών το 2000, αλλά και της μη ύπαρξης αύξησης στους βασικούς μισθούς το 2001. Επίσης, οι πληρωμές τόκων επιβραδύνθηκαν σημαντικά λόγω των διαδοχικών μειώσεων των επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα κατά το 2001. Από πλευράς δημοσίων εσόδων, σημειώθηκε επιβράδυνση στα φορολογικά έσοδα. Αναλυτικότερα, επιβράδυνση σημείωσαν οι έμμεσοι φόροι και τα μη φορολογικά έσοδα, ενώ οι άμεσοι φόροι, οι συνεισφορές στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων και τα κεφαλαιουχικά έσοδα σημείωσαν επιτάχυνση. Αναλυτική κατάσταση των εξελίξεων στα δημόσια οικονομικά παρουσιάζεται στον πίνακα 17.

Πίνακας 17**Κατάσταση δημοσίων οικονομικών 2001***(ποσοστιαία μεταβολή)*

	2000/1999	2001/2000
<u>Δημόσια έσοδα και χορηγίες</u>	<u>17,26</u>	<u>11,31</u>
Έσοδα	17,17	11,32
Τρέχοντα έσοδα	17,17	11,32
Άμεσοι φόροι	12,96	18,16
Έμμεσοι φόροι	16,12	14,94
Συνεισφορές στο ταμείο κοιν. ασφαλίσεων	7,56	9,86
Μη φορολογικά έσοδα	33,03	1,89
Κεφαλαιουχικά έσοδα	8,20	22,73
Χορηγίες	168,09	-1,59
<u>Δημόσιες δαπάνες και καθαρός δανεισμός</u>	<u>12,48</u>	<u>11,15</u>
Δαπάνες	12,19	10,89
Τρέχουσες δαπάνες	12,22	12,12
Μισθοί και ημερομίσθια	9,03	6,34
Αγαθά και υπηρεσίες	8,52	13,26
Επιδοτήσεις	103,74	14,90
Τόκοι	9,41	5,80
Πληρωμές ταμείου κοιν. ασφαλίσεων	11,43	3,80
Κοινωνικές συντάξεις	15,14	5,51
Άλλες πληρωμές	11,67	15,75
Ατακτοποιήτες δαπάνες	5,70	114,49
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	11,90	0,68
Επενδύσεις	16,92	1,53
Κεφαλαιουχικές πληρωμές	1,26	-1,42
Καθαρός Δανεισμός	127,90	61,10

2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2001 περιορίστηκε σε £254,0 εκ. ή 4,3% του Α.Εγχ.Π., από £283,7 εκ. ή 5,2% του Α.Εγχ.Π. το 2000 (πίνακας 24). Η μείωση αυτή προήλθε κυρίως από την αύξηση των εισπράξεων από τον τουρισμό σε συνδυασμό με τη μεγάλη επιβράδυνση των εισαγωγών, η οποία οδήγησε σε οριακή μόνο αύξηση του εμπορικού ελλείμματος.

Η πτωτική πορεία των εισαγωγών που παρατηρήθηκε από το Σεπτέμβριο 2001 φαίνεται ότι αντιστράφηκε τον Ιανουάριο 2002, ενώ ταυτόχρονα οι εξαγωγές μειώθηκαν. Όσον αφορά τον τουρισμό, το Μάρτιο καταγράφηκε

οριακή αύξηση των αφίξεων τουριστών σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, ύστερα από τις συνεχείς σημαντικές μειώσεις που καταγράφηκαν μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001.

Εμπόριο αγαθών

Προκαταρκτικά στοιχεία για το εμπόριο αγαθών τον Ιανουάριο 2002 παρουσιάζονται στον πίνακα 18. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, οι συνολικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 5,3% τον Ιανουάριο, έναντι αύξησης κατά 28,8% τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Οι εισαγωγές πετρελαιοειδών αυξήθηκαν κατά 15,9% (£3,3

εκ.), παρά την πτώση της τιμής του αργού πετρελαίου (Brent) κατά 23,5%, από USD25,51 τον Ιανουάριο 2001 σε USD19,52 τον Ιανουάριο 2002. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών και στρατιωτικού εξοπλισμού περιορίστηκε σε 4,8%, έναντι 35,3% τον Ιανουάριο 2001. Αξίζει να σημειωθεί ότι η αύξηση αυτή ακολούθησε διαδοχικές μειώσεις οι οποίες καταγράφηκαν από το Σεπτέμβριο 2001.

Οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αγαθών υποδεικνύουν αύξηση των εισαγωγών το Φεβρουάριο 2002 και ενδεχομένως μείωση το Μάρτιο, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 8,8% το Φεβρουάριο αλλά μειώθηκαν κατά 4,0% το Μάρτιο, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001.⁸

Οι συνολικές εξαγωγές μειώθηκαν αισθητά τον Ιανουάριο 2002. Η μείωση ήταν της τάξης του 15,6% σε σύγκριση με τον Ιανουάριο 2001 και προήλθε κυρίως από την πτώση των επανεξαγωγών κατά 27,0%, σε αντίθεση με την άνοδο που παρατηρήθηκε το τελευταίο τρίμηνο του 2001. Οι εγχώριες εξαγωγές, ύστερα από τη μείωση κατά 1,8% που καταγράφηκε το Δεκέμβριο 2001, αυξήθηκαν κατά 6,5% τον Ιανουάριο 2002, έναντι αύξησης κατά 2,8% τον Ιανουάριο 2001.

Οι πίνακες 19 και 20 παρουσιάζουν συνοπτικά τα τελικά στοιχεία για τις εισαγωγές και εξαγωγές το 2001 κατά κατηγορία εμπορευμάτων. Οι τάσεις που είχαν διαφανεί από το Σεπτέμβριο επιβεβαιώθηκαν, τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 19, το 2001 όλες οι κύριες κατηγορίες των εισαγωγών παρουσίασαν μεγάλη επιβράδυνση πλην των εισαγωγών μεταφορικού εξοπλισμού και ανταλλακτικών, οι οποίες παρουσίασαν μεγάλη επιτάχυνση, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης των εισαγωγών αυτοκινήτων. Η αύξηση αυτή μπορεί ίσως να αποδοθεί, εν μέρει, στην εισαγωγή του θεσμού του τεχνικού ελέγχου οχημάτων, που οδήγησε στην αντικατάσταση παλαιότερων αυτοκινήτων. Η επιβράδυνση των εισαγωγών ενδιάμεσων αγαθών και κεφαλαιουχικών αγαθών, εκτός των κεφαλαιουχικών αγαθών για κατασκευές και μεταλλεία, οι οποίες αυξήθηκαν σημαντικά μετά την πτώση του προηγούμενου έτους, φαίνεται να συνάδει με την παρατηρούμενη κάμψη του εγχώριου μεταποιητικού τομέα και την άνοδο του τομέα των κατασκευών στη διάρκεια του 2001.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 20, η επιβράδυνση των εγχώριων εξαγωγών προήλθε από τη στασιμότητα των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, ενώ οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων, κυρίως πατατών, ανέκαμψαν μετά την πτώση του 2000. Οι τάσεις αυτές φαίνεται να αντανακλούν τη φτωχή απόδοση του εγχώριου μεταποιητικού τομέα στη διάρκεια του 2001, από τη μια, και την ανάκαμψη του γεωργικού τομέα από την άλλη.

⁸ Τα στοιχεία για τις εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αγαθών τον Ιανουάριο 2002 έχουν αναθεωρηθεί. Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία, οι εισπράξεις ΦΠΑ αυξήθηκαν οριακά (0,8%) τον Ιανουάριο, ενώ τα προηγούμενα στοιχεία, στα οποία έγινε αναφορά στην *Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής* του Απριλίου 2002, έδειχναν οριακή αύξηση (1,2%) των εισπράξεων σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2001.

Πίνακας 18**Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου***(εκατομμύρια λίρες)*

	2000 Ιαν.-Δεκ.	2001 Ιαν.-Δεκ.	2001 Ιαν.	2001 Δεκ.	2002 Ιαν. ¹	% μεταβολή Ιαν. 2002/2001	% μεταβολή Ιαν. 2001/2000	% μεταβολή Ιαν.-Δεκ. 2001/2000
Συνολικές εισαγωγές (cif)	2.468,9	2.528,7	183,2	188,1	193,0	5,3	28,8	2,4
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	2.035,7	2.176,8	149,2	164,2	164,0	9,9	32,3	6,9
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών	1.668,3	1.813,0	132,7	136,7	139,1	4,8	35,3	8,7
Συνολικές εξαγωγές (fob)	591,9	628,0	46,2	41,7	39,0	-15,6	11,9	6,1
Εγχώριες εξαγωγές (fob) ²	224,0	233,9	15,0	17,7	16,0	6,5	2,8	4,5
Επανεξαγωγές (fob)	299,6	337,0	27,4	21,8	20,0	-27,0	11,0	12,5
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	68,3	57,1	3,8	2,3	3,0	-21,1	89,8	-16,4
Ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο	-1.877,0	-1.900,7	-137,0	-146,4	-154,0			

(1) Τα στοιχεία για τον Ιανουάριο 2002 είναι προκαταρκτικά.

Πίνακας 19**Εισαγωγές (cif) κατά οικονομικό προορισμό***(Ιανουάριος - Δεκέμβριος)*

	1999		2000		2001		%	%
	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	μεταβολή 2001/2000	μεταβολή 2000/1999
Καταναλωτικά αγαθά	481,6	29,0	569,6	28,0	617,7	28,4	8,4	18,3
Αμεσης κατανάλωσης	264,3	15,9	308,7	15,2	338,1	15,5	9,5	16,8
Μέσης διάρκειας	132,8	8,0	157,4	7,7	170,4	7,8	8,3	18,5
Διάρκειας	84,5	5,1	103,5	5,1	109,2	5,0	5,5	22,4
Ενδιάμεσα αγαθά - πρώτες ύλες	579,8	34,9	675,1	33,2	710,3	32,6	5,2	16,5
Γεωργία	35,3	2,1	42,0	2,1	42,2	1,9	0,3	19,2
Κατασκευές και μεταλλεία	92,4	5,6	110,4	5,4	120,7	5,5	9,4	19,4
Μεταποίηση	356,0	21,4	398,8	19,6	421,8	19,4	5,8	12,0
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	29,5	1,8	44,9	2,2	29,4	1,3	-34,6	52,1
Άλλοι τομείς της οικονομίας	66,5	4,0	79,0	3,9	96,2	4,4	21,7	18,9
Κεφαλαιουχικά αγαθά	189,5	11,4	237,1	11,6	258,3	11,9	8,9	25,1
Γεωργία	8,6	0,5	8,8	0,4	8,8	0,4	0,7	1,4
Κατασκευές και μεταλλεία	25,2	1,5	15,7	0,8	20,6	0,9	31,3	-37,7
Μεταποίηση	49,7	3,0	67,0	3,3	69,6	3,2	4,0	34,7
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	29,2	1,8	43,8	2,2	52,3	2,4	19,3	49,9
Άλλοι τομείς της οικονομίας	76,7	4,6	101,9	5,0	107,0	4,9	5,0	32,8
Μεταφορικός εξοπλισμός και ανταλλακτικά	180,9	10,9	186,4	9,2	226,6	10,4	21,6	3,1
Από τα οποία:								
Αυτοκίνητα	67,9	4,1	74,9	3,7	94,6	4,3	26,3	10,3
Ανταλλακτικά	54,9	3,3	53,3	2,6	61,3	2,8	15,1	-3,0
Καύσιμα και λιπαντικά	152,3	9,2	269,3	13,2	266,1	12,2	-1,2	76,8
Μη ταξινομηθέντα	78,5	4,7	98,1	4,8	97,9	4,5	-0,2	25,0
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση	1.662,6	83,0	2.035,7	82,5	2.176,8	86,1	6,9	22,4
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	341,3	17,0	433,3	17,5	351,9	13,9	-18,8	26,9
Συνολικές εισαγωγές	2.003,9	100,0	2.468,9	100,0	2.528,7	100,0	2,4	23,2

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας 20**Εξαγωγές (fob) κατά οικονομική προέλευση***(Ιανουάριος – Δεκέμβριος)*

	1999		2000		2001		%	%
	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	μεταβολή 2001/2000	μεταβολή 2000/1999
Γεωργικά προϊόντα (ακατέργαστα)	36,5	6,7	34,4	5,8	43,8	7,0	27,4	-5,7
Από τα οποία:								
Πατάτες	14,0	2,6	12,3	2,1	17,5	2,8	42,0	-12,2
Άλλα λαχανικά, φρέσκα, κατεψυγμένα ή ξηρά	3,2	0,6	3,2	0,5	4,2	0,7	31,8	0,4
Εσπεριδοειδή	13,8	2,5	12,8	2,2	14,7	2,3	15,1	-7,6
Ορυκτά και σχετικά βιομηχανικά προϊόντα	11,5	2,1	12,4	2,1	11,6	1,8	-6,3	7,8
Βιομηχανικά προϊόντα Γεωργικής προέλευσης	25,3	4,7	28,2	4,8	28,0	4,5	-0,7	11,4
Από τα οποία:								
Χαλλούμι	6,1	1,1	7,6	1,3	7,7	1,2	1,3	25,0
Διατηρημένα φρούτα	1,5	0,3	1,5	0,3	0,9	0,2	-38,3	-0,5
Χυμοί φρούτων και λαχανικών	2,9	0,5	3,5	0,6	4,1	0,6	15,8	20,2
Μπίρα	1,1	0,2	1,0	0,2	1,0	0,2	-8,3	-7,6
Κρασιά	7,3	1,3	6,2	1,1	5,3	0,8	-14,4	-14,5
Βιομηχανικά προϊόντα μεταποιητικής προέλευσης	133,0	24,5	148,8	25,1	150,5	24,0	1,1	11,9
Από τα οποία:								
Τσιγάρα	14,1	2,6	16,2	2,7	10,8	1,7	-33,5	15,2
Τσιμέντο	7,8	1,4	10,8	1,8	8,4	1,3	-22,3	38,8
Φαρμακευτικά προϊόντα	25,2	4,6	30,9	5,2	39,4	6,3	27,7	22,6
Προϊόντα από χαρτί	3,9	0,7	4,8	0,8	6,0	0,9	24,4	21,7
Είδη ένδυσης	22,8	4,2	22,5	3,8	19,7	3,1	-12,3	-1,3
Είδη υπόδησης	7,1	1,3	6,1	1,0	3,8	0,6	-37,2	-13,6
Έπιπλα	6,7	1,2	7,9	1,3	6,8	1,1	-13,1	17,4
Μη ταξινομηθέντα	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	-49,7	-27,9
Συνολικές εγχώριες εξαγωγές	206,5	38,0	224,0	37,8	233,9	37,3	4,5	8,4
Επανεξαγωγές	297,6	54,8	299,6	50,6	337,0	53,7	12,5	0,6
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	38,7	7,1	68,3	11,5	57,1	9,1	-16,4	76,4
Συνολικές εξαγωγές	542,9	100,0	591,9	100,0	628,0	100,0	6,1	9,0

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Τουρισμός

Τα τελευταία στοιχεία για τον τουρισμό παρουσιάζονται στους πίνακες 21 και 22. Όπως φαίνεται στον πίνακα 21, η πτώση των αφίξεων τουριστών που άρχισε από το Σεπτέμβριο 2001 ανακόπηκε το Μάρτιο και το γεγονός αυτό αποδίδεται στο Πάσχα των Καθολικών που φέτος ήταν το Μάρτιο. Ύστερα από τις σημαντικές μειώσεις που καταγράφηκαν το τελευταίο τρίμηνο του 2001 και τους πρώτους δύο μήνες του 2002, οι αφίξεις τουριστών αυξήθηκαν κατά 0,8% το Μάρτιο σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2001. Για ολόκληρο το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, η μείωση των αφίξεων τουριστών περιορίστηκε σε 7,3%. Μικρότερη μείωση καταγράφηκε στις εισπράξεις από τον τουρισμό. Κατά τους πρώτους δύο μήνες του 2002 οι εισπράξεις μειώθηκαν κατά 6,7% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2001.⁹

Η πορεία του τουρισμού στους επόμενους μήνες θα εξαρτηθεί από τις διεθνείς εξελίξεις, αλλά και από την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών που καταβάλλονται για προβολή της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού.

⁹ Στον υπολογισμό των εισπράξεων από τον τουρισμό καθώς και των αφίξεων τουριστών δεν περιλαμβάνονται οι ημερήσιοι επισκέπτες.

Πίνακας 21**Αφίξεις τουριστών***(αριθμός ατόμων¹)*

	1999	2000	2001	2002	% μεταβολή 2002/2001	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Ιανουάριος	57.740	63.553	64.214	54.067	-15,8	1,0	10,1
Φεβρουάριος	74.041	87.243	83.569	71.950	-13,9	-4,2	17,8
Μάρτιος	126.494	135.487	137.578	138.625	0,8	1,5	7,1
Απρίλιος	180.076	221.785	237.229			7,0	23,2
Μάιος	273.317	299.355	324.901			8,5	9,5
Ιούνιος	276.879	302.011	322.835			6,9	9,1
Ιούλιος	322.041	362.299	373.385			3,1	12,5
Αύγουστος	341.088	356.686	371.536			4,2	4,6
Σεπτέμβριος	309.498	329.964	329.400			-0,2	6,6
Οκτώβριος	270.732	300.597	269.744			-10,3	11,0
Νοέμβριος	118.105	133.500	107.454			-19,5	13,0
Δεκέμβριος	84.274	93.722	74.887			-20,1	11,2
Ιαν. - Δεκ.	2.434.285	2.686.202	2.696.732			0,4	10,3
Ιαν. - Μάρ.	258.275	286.283	285.361	264.642	-7,3	-0,3	10,8

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

(1) Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις ημερήσιων επισκεπτών.

Πίνακας 22**Εισπράξεις από τον τουρισμό¹***(λίρες)*

	2001	2002	% μεταβολή 2002/2001
Ιανουάριος	24.940.874	21.580.892	-13,5
Φεβρουάριος	29.136.394	28.870.095	-0,9
Μάρτιος	49.735.299		
Απρίλιος	89.865.725		
Μάιος	139.090.117		
Ιούνιος	157.358.175		
Ιούλιος	191.984.827		
Αύγουστος	204.960.178		
Σεπτέμβριος	176.300.401		
Οκτώβριος	130.241.548		
Νοέμβριος	48.791.595		
Δεκέμβριος	29.224.911		
Ιανουάριος-Δεκέμβριος	1.271.630.044		
Ιανουάριος-Φεβρουάριος	54.077.271	50.450.987	-6,7

Πηγή: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

(1) Δεν περιλαμβάνονται οι εισπράξεις από ημερήσιους επισκέπτες.

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ο πίνακας 23 παρουσιάζει τις πρόσφατες εξελίξεις στις επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ακολουθώντας τη γενική μείωση του όγκου συναλλαγών, οι ροές ξένων κεφαλαίων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ήταν αισθητά μειωμένες το πρώτο

τρίμηνο του 2002. Τον Ιανουάριο 2002 καταγράφηκε καθαρή εισροή κεφαλαίων, για πρώτη φορά μετά τον περασμένο Σεπτέμβριο, αλλά το Φεβρουάριο και το Μάρτιο σημειώθηκαν μικρές εκροές κεφαλαίων. Οι πίνακες 8 και 9 του παραρτήματος παρουσιάζουν τις αγορές και πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 23

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

(εκατομμύρια λίρες)

	2001 Ιαν.	2001 Φεβ.	2001 Μάρ.	2001 Απρ.	2001 Μάιος	2001 Ιούν.	2001 Ιούλ.	2001 Αύγ.	2001 Σεπ.	2001 Οκτ.	2001 Νοέμ.	2001 Δεκ.	2002 Ιαν.	2002 Φεβ.	2002 Μάρ.
Αγορές	2,045	2,385	1,686	1,206	1,817	0,795	0,689	1,262	0,873	0,916	1,226	0,367	0,570	0,292	0,215
Πωλήσεις	0,962 ¹	2,086	1,087	0,988	1,097	0,889	0,659	0,706	0,772	1,090	2,007	0,577	0,362	0,347	0,223
Καθαρές επενδύσεις	- ¹	0,299	0,600	0,218	0,720	-0,094	0,030	0,556	0,101	-0,174	-0,781	-0,210	0,208	-0,055	-0,008

(1) Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 μέχρι 31.01.2001.

Πίνακας 24**Ισοζύγιο πληρωμών**

(εκατομμύρια λίρες)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001 (προκατ.)
Τρέχουσες συναλλαγές	-72,8	-215,4	-173,9	-312,3	-118,0	-283,7	-254,0
Αγαθά και υπηρεσίες	-90,6	-220,1	-181,6	-312,6	-144,8	-348,0	-246,2
Αγαθά	-943,5	-1.018,1	-1.064,5	-1.256,1	-1.253,8	-1.621,8	-1.640,2
Εξαγωγές (f.o.b.)	555,9	649,3	640,2	551,3	543,1	591,9	628,0
Εισαγωγές (f.o.b.)	-1.499,4	-1.667,4	-1704,7	-1807,4	-1.796,9	-2.213,7	-2.268,3
Υπηρεσίες	852,9	798,0	883,0	943,5	1.109,1	1.273,8	1.394,0
Εισπράξεις	1.353,2	1.339,4	1.453,0	1.530,0	1.732,0	1.995,7	2.156,2
Πληρωμές	-500,3	-541,4	-570,1	-586,5	-622,9	-721,9	-762,2
Εισοδήματα	4,8	-10,7	-5,6	-14,8	-20,7	-14,0	-21,7
Εισπράξεις	167,9	167,5	196,4	215,8	227,2	316,5	362,6
Πληρωμές	-163,1	-178,2	-202,0	-230,6	-247,9	-330,5	-384,3
Τρέχουσες μεταβιβάσεις	13,0	15,5	13,3	15,1	47,4	78,3	13,9
Εισπράξεις	21,0	20,1	21,0	25,7	61,7	95,4	31,7
Πληρωμές	-8,0	-4,6	-7,7	-10,5	-14,3	-17,1	-17,8
Κίνηση κεφαλαίων	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Χρηματοοικονομικές συναλλαγές¹	106,0	229,4	221,3	383,4	199,7	169,1	150,1
Άμεσες επενδύσεις	31,7	8,9	22,2	-0,1	-13,5	-24,8	-35,0
Στο εξωτερικό	-7,1	-16,4	-16,8	-35,7	-79,4	-126,0	-140,0
Στην Κύπρο	38,8	25,3	39,0	35,6	65,9	101,2	105,0
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	-32,5	-22,3	73,2	101,9	0,9	-126,6	52,0
Απαιτήσεις	-20,1	-54,8	-64,7	-55,0	-257,8	-182,2	-285,0
Υποχρεώσεις	-12,4	32,5	137,9	156,9	258,7	55,6	337,0
Λοιπές επενδύσεις	-57,5	214,9	101,8	238,9	559,0	315,4	526,9
Απαιτήσεις	-486,6	-73,7	-360,0	341,3	-211,6	-864,3	-347,6
Νομισματικές αρχές	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γενική κυβέρνηση	-5,4	-3,6	-11,7	16,8	0,3	-2,8	-5,9
Τράπεζες	-481,2	-70,1	-348,3	324,5	-211,9	-861,5	-341,7
Άλλοι τομείς	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Υποχρεώσεις	429,1	288,6	461,8	-102,4	770,6	1.179,7	874,5
Νομισματικές αρχές	13,2	-16,9	10,6	-12,6	-3,1	-12,5	10,3
Γενική κυβέρνηση	-66,6	-44,5	-58,0	-3,7	-21,5	19,8	-73,1
Τράπεζες	436,3	323,3	448,1	-65,1	766,1	1.084,6	957,8
Άλλοι τομείς	46,2	26,7	61,1	-21,0	29,1	87,8	-20,5
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	164,3	27,9	24,1	42,7	-346,7	5,1	-393,8
Λάθη και παραλείψεις	-33,2	-14,1	-47,4	-71,2	-81,6	114,6	103,9
Ονομαστικό Α.Εγχ.Π.	4.006,6	4.159,6	4.369,3	4.693,8	5.017,6	5.486,9	5.865,2
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό (%) του Α.Εγχ.Π.	-1,8	-5,2	-4,0	-6,7	-2,4	-5,2	-4,3

(1) Για τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές, το θετικό πρόσημο (πίστωση) υποδεικνύει μείωση απαιτήσεων ή αύξηση υποχρεώσεων, ενώ το αρνητικό πρόσημο (χρέωση) υποδεικνύει αύξηση απαιτήσεων ή μείωση υποχρεώσεων. Ειδικά για τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, το αρνητικό πρόσημο υποδεικνύει αύξηση των επίσημων αποθεμάτων, και το θετικό πρόσημο υποδεικνύει μείωση.

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1**Ευρωπαϊκά επιτόκια εμπορικών τραπεζών**

(ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
2000 Φεβ.	0,69	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
Μαρ.	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,07	5,85	9,56	6,10
Απρ.	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,24	6,00	9,64	6,12
Μαΐ.	0,78	3,26	3,26	4,45	2,13	3,65	6,41	6,16	9,72	6,30
Ιουν.	0,83	3,49	3,49	4,48	2,16	3,87	6,56	6,23	9,84	6,34
Ιουλ.	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ.	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ.	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ.	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε.	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ.	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
2001 Ιαν.*	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ.	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ.	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ.	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,25	6,14
Μαΐ.	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν.	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
Ιουλ.	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,11	6,05
Αυγ.	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
Σεπ.	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
Οκτ.	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
Νοε.	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48
Δεκ.	0,74	2,79	2,78	3,77	2,17	2,79	6,24	5,69	9,81	5,52
2002 Ιαν.	0,73	2,77	2,77	3,83	2,18	2,80	6,15	5,63	9,78	5,53
Φεβ.	0,74	2,78	2,79	3,94	2,16	2,91	6,14	5,75	9,81	5,60

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

Πίνακας 2**Επιτόκια της χρηματαγοράς**

(ποσοστά % ετησίως)

		Κύπρος					Ευροζώνη				
		Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 2-6 μήνες	Καταθέσεις 6-12 μήνες	Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις πέραν ενός μηνός	Καταθέσεις 12 μηνών
2001	Ιαν.	5,77	6,06	6,31	-	6,50	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58
	Φεβ.	5,52	6,10	6,28	6,36	7,50	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59
	Μαρ.	5,78	-	6,05	6,83	-	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47
	Απρ.	6,40	6,10	6,39	-	-	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49
	Μάιος	6,63	6,75	6,60	6,68	7,20	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53
	Ιουν.	4,73	-	5,00	-	6,55	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31
	Ιουλ.	4,94	4,88	5,95	-	6,50	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
	Αυγ.	4,33	4,60	4,85	5,84	-	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11
	Σεπ.	3,97	4,55	5,19	6,10	-	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77
	Οκτ.	3,71	4,10	4,78	-	-	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37
	Νοεμ.	3,46	-	4,58	-	5,00	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20
	Δεκ.	3,88	4,67	4,62	5,00	4,50	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30
2002	Ιαν.	3,39	3,82	4,09	-	-	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48
	Φεβ.	3,22	3,66	3,83	-	4,50	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59
	Μαρ.	3,20	-	4,10	5,05	4,57	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Πίνακας 3**Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Μαρ. 2001/ 2000	Φεβ. 2002/ 2001	Μαρ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 III	2001 IV	2002 I							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	1,62	2,36	2,58	1,44	2,70	2,36	1,75	2,70	2,58	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7,15	1,34	0,81	2,46	3,39	-0,24	3,31	2,73	0,43	3,73	3,39	36,69
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	4,55	15,97	16,74	-5,30	15,63	12,78	-3,99	18,71	16,74	7,93
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	0,50	-0,48	0,93	0,77	1,27	0,92	0,81	0,93	0,93	27,24
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	0,46	0,95	1,60	-1,30	2,17	1,91	-1,30	1,44	1,60	22,91
A.2.2 κάσιμα και υγραέριο	14,86	3,99	0,66	-6,73	-2,11	11,58	-2,73	-3,60	11,59	-1,36	-2,11	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	-8,48	-8,94	-13,28	6,60	-14,87	-10,75	13,20	-14,47	-13,28	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,13	0,47	-0,29	0,00	0,07	0,91	0,59	-0,01	1,02	0,11	0,07	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	3,78	0,55	-0,37	-0,76	0,35	1,25	0,46	0,17	2,05	0,44	0,35	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,93	0,41	-0,24	0,57	-0,14	0,65	0,68	-0,15	0,25	-0,14	-0,14	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2,52	3,35	3,37	3,50	3,15	3,27	3,22	3,26	3,36	3,10	3,15	41,11
Πληθωρισμός Ευρωζώνης	2,3	2,5	2,6	2,2	2,5	2,6	2,4	2,5	2,6	2,6	2,5	
Υποκείμενος πληθωρισμός Κύπρου ¹	2,4	1,7	1,7	1,9	2,0	1,4	2,3	2,1	1,5	1,9	2,0	

1) Εξαιρουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 4

**Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Μαρ. 2001/ 2000	Φεβ. 2002/ 2001	Μαρ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 III	2001 IV	2002 I							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	1,62	2,36	2,58	1,44	2,70	2,36	1,75	2,70	2,58	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,63	0,51	0,31	0,94	1,26	-0,09	1,23	1,02	0,16	1,38	1,26	36,69
A.1 Γεωργικά	0,69	0,36	0,36	1,27	1,31	-0,44	1,23	0,99	-0,33	1,47	1,31	7,93
A.2 Βιομηχανικά	1,21	0,21	0,14	-0,13	0,25	0,21	0,34	0,25	0,22	0,25	0,25	27,24
<i>A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή</i>	<i>0,57</i>	<i>0,02</i>	<i>0,10</i>	<i>0,22</i>	<i>0,36</i>	<i>-0,30</i>	<i>0,48</i>	<i>0,43</i>	<i>-0,30</i>	<i>0,32</i>	<i>0,36</i>	<i>22,91</i>
<i>A.2.2 καύσιμα και υγραέριο</i>	<i>0,64</i>	<i>0,19</i>	<i>0,03</i>	<i>-0,35</i>	<i>-0,10</i>	<i>0,52</i>	<i>-0,13</i>	<i>-0,18</i>	<i>0,52</i>	<i>-0,07</i>	<i>-0,10</i>	<i>4,33</i>
A.3 Ηλεκτρισμός	0,73	-0,07	-0,19	-0,20	-0,30	0,14	-0,34	-0,23	0,27	-0,33	-0,30	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,46	0,10	-0,06	0,00	0,01	0,19	0,12	0,00	0,22	0,02	0,01	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	0,35	0,05	-0,03	-0,07	0,03	0,11	0,04	0,02	0,19	0,04	0,03	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	0,05	-0,03	0,07	-0,02	0,08	0,08	-0,02	0,03	-0,02	-0,02	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,05	1,37	1,38	1,42	1,31	1,33	1,35	1,35	1,38	1,29	1,31	41,11

Πίνακας 5**Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Μαρ. 2001/ 2000	Φεβ. 2002/ 2001	Μαρ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 ΙΙΙ	2001 ΙV	2002 Ι							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	1,62	2,36	2,58	1,44	2,70	2,36	1,75	2,70	2,58	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	4,09	3,97	8,64	9,31	0,27	8,70	8,08	0,63	9,92	9,31	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	2,79	1,61	1,30	0,98	4,26	0,80	1,03	3,94	0,96	0,98	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-6,75	-5,24	-2,12	-3,06	-12,44	-0,57	-3,07	-12,87	-3,06	-3,06	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	1,59	0,81	0,77	1,82	2,61	1,61	2,31	3,25	1,58	1,82	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,15	-0,84	0,34	-1,21	0,70	-0,40	-1,20	0,29	-1,22	-1,21	7,08
Υγεία	6,18	5,41	4,81	5,05	4,30	5,65	4,54	4,38	6,01	4,27	4,30	4,92
Μεταφορές	5,70	2,29	0,83	-1,23	0,25	4,71	0,20	-0,21	5,07	0,48	0,25	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	1,73	6,04	4,85	-7,13	-2,14	-6,32	-7,59	-1,56	-6,90	-7,13	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-0,50	0,96	1,40	1,16	-2,45	1,31	1,04	-2,06	1,22	1,16	5,88
Εκπαίδευση	3,87	4,60	4,15	6,63	6,35	4,05	6,63	5,79	3,50	6,63	6,35	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	6,00	5,43	3,96	3,30	7,74	3,17	3,29	8,19	3,31	3,30	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	3,97	3,16	2,95	3,03	5,26	3,12	3,42	5,34	2,83	3,03	5,04

Πίνακας 6

**Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Μαρ. 2001/ 2000	Φεβ. 2002/ 2001	Μαρ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Μαρ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 ΙΙΙ	2001 ΙV	2002 Ι							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	1,62	2,36	2,58	1,44	2,70	2,36	1,75	2,70	2,58	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,75	0,72	1,57	1,70	0,05	1,60	1,48	0,12	1,82	1,70	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,06	0,03	0,03	0,02	0,09	0,02	0,02	0,08	0,02	0,02	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-0,54	-0,39	-0,17	-0,21	-1,05	-0,04	-0,22	-1,04	-0,21	-0,21	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,34	0,18	0,17	0,40	0,56	0,36	0,50	0,71	0,35	0,40	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,01	-0,06	0,02	-0,08	0,05	-0,03	-0,08	0,02	-0,08	-0,08	7,08
Υγεία	0,31	0,27	0,25	0,26	0,22	0,28	0,24	0,23	0,30	0,22	0,22	4,92
Μεταφορές	0,97	0,40	0,15	-0,22	0,04	0,80	0,04	-0,04	0,87	0,09	0,04	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	0,03	0,09	0,06	-0,11	-0,03	-0,09	-0,11	-0,02	-0,10	-0,11	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,03	0,05	0,08	0,06	-0,14	0,07	0,06	-0,12	0,07	0,06	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,11	0,10	0,16	0,16	0,10	0,16	0,14	0,08	0,16	0,16	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,38	0,35	0,25	0,22	0,47	0,21	0,21	0,50	0,22	0,22	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,20	0,16	0,15	0,16	0,26	0,16	0,18	0,27	0,15	0,16	5,04

Πίνακας 7**Ημερολόγιο προγραμματισμένων ανακοινώσεων επιτοκίων 2002**

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ¹	3 3,25	7 3,25	7 3,25	4 3,25	2	6	4	1	12	10	7	5
Τράπεζα της Αγγλίας ²	10 4,00	7 4,00	7 4,00	4 4,00	9	6	4	1	5	10	7	5
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ³	29/30 1,75		19 1,75		7	25/26		13	24		6	10
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ⁴	25 5,50	21 5,50		11 5,50	16	14	19		20	10	14	12

(1) *Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos*(2) *Repo Rate*(3) *Federal Funds Rate*(4) *Επιτόκιο Lombard*

Πίνακας 8**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Αγορές μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους**

(χιλιάδες λίρες)

Χώρα επενδυτή	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2002
		Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιουλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.
Αίγυπτος	30,1	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,1	8,4	0,0	0,5	2,0
Αυστραλία	207,9	26,2	27,4	19,4	11,8	6,1	55,6	13,2	34,6	5,3	3,6	0,4	4,4	0,9	0,0	1,8
Αυστρία	210,4	0,0	174,8	13,6	0,2	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βέλγιο	16,2	6,0	4,7	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	175,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	33,2	23,1	36,0	56,9	25,1	67,1	76,7	9,3
Γαλλία	68,9	0,0	68,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	260,4	56,8	24,2	35,1	53,7	52,7	19,7	9,3	2,1	0,0	0,0	3,6	3,3	15,6	0,0	4,8
Γεωργία	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	159,6	62,4	13,6	33,0	20,9	0,0	22,6	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,8	0,4
Ελβετία	25,6	0,0	0,0	0,0	11,8	6,4	1,7	3,5	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	8.753,2	799,8	1.414,3	1.125,7	723,1	1.089,6	394,6	427,5	912,9	468,4	710,6	577,8	108,9	221,9	34,3	92,4
Ζάμπια	109,8	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2	16,5	5,5	34,3	0,0	5,5	12,0	5,0	0,7	7,2	4,6
Ζιμπάμπουε	8,9	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	3,8	2,1	0,0	0,9	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0
Ηνωμένες Πολιτείες	268,2	19,6	71,7	9,7	56,4	50,1	3,0	10,6	3,3	0,0	39,9	3,9	0,0	14,8	0,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	2.157,3	615,1	342,8	203,9	169,0	271,1	132,5	59,7	53,6	107,4	20,6	137,0	44,6	68,9	35,0	25,3
Ιορδανία	40,1	0,0	0,0	0,0	20,1	0,0	14,7	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιράν	22,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	1,5	6,4	10,9	0,4	0,2	0,0	9,2
Ιρλανδία	112,3	7,7	0,0	55,9	35,8	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	2,3	2,4	0,0	0,0
Ισπανία	15,0	1,8	0,6	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0
Καναδάς	66,1	34,1	2,6	2,9	0,3	12,3	11,7	0,6	0,0	0,6	0,9	0,1	0,0	0,5	7,4	1,8
Κούβα	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	39,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,6	0,0	0,0	0,0	4,8	23,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	10,9	0,0	0,6	0,0	7,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μεξικό	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	7,1	0,0	5,7	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	664,9	18,0	32,5	18,0	11,9	41,8	8,0	28,4	58,4	117,1	26,5	235,6	68,6	139,1	122,7	61,8
Ολλανδία	3,5	0,0	2,6	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	522,0	48,2	30,0	26,1	54,7	59,3	58,6	55,4	29,1	36,6	10,6	98,4	14,9	14,6	0,0	0,6
Παναμάς	29,4	0,0	0,0	29,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	949,7	312,4	116,6	78,1	17,6	105,6	41,2	26,6	48,7	35,2	45,0	41,3	81,5	22,1	3,0	0,6
Σαουδική Αραβία	174,7	0,0	0,0	19,5	10,4	18,8	0,0	6,8	41,7	77,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Συρία	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Τσεχία	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	118,9	32,0	44,7	13,7	0,0	23,5	1,2	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	15.265,8	2.044,7	2.384,7	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7	915,9	1.226,0	367,3	569,9	291,9	214,7

Πίνακας 9**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους**

(χιλιάδες λίρες)

Χώρα επενδυτή	2001 ¹	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2002
		Ιαν. ¹	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιουλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.
Αίγυπτος	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	8,8	0,0	0,9	0,5
Αυστραλία	55,3	0,3	0,3	3,8	0,0	5,6	0,0	0,0	15,6	14,0	0,0	5,0	10,7	0,4	2,5	1,0
Αυστρία	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	201,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	37,8	15,0	44,7	22,8	9,1	51,4	20,9	39,6	0,1	0,0
Γαλλία	109,4	0,0	109,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	14,8	0,3	8,0	0,0	0,0	0,7	4,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	160,2	79,0	31,7	22,9	8,1	0,0	11,9	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	1,1	5,8	0,1	1,4
Ελβετία	453,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,5	176,2	59,1	152,9	30,5	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	5.814,2	371,1	1.123,3	567,7	447,5	811,2	461,9	269,3	331,6	391,7	348,2	555,8	135,0	22,9	65,1	111,4
Ηνωμένες Πολιτείες	3.874,0	1,3	381,3	406,3	388,9	183,8	115,5	131,3	165,8	73,1	490,2	1.286,1	250,4	202,1	97,2	78,1
Ηνωμένο Βασίλειο	1.101,1	143,4	278,0	24,5	125,7	80,4	210,2	64,2	32,9	43,0	19,2	60,6	19,1	14,4	12,4	18,4
Ιράν	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	1,0	0,0	0,0	0,0
Ισπανία	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	13,6	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	6,8	0,5	1,7	1,7	0,3	0,0	2,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Κούβα	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	0,5	0,0	4,9	1,8	0,0
Λίβανος	2,2	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	5,8	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	367,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	1,0	44,1	36,0	165,3	20,1	100,6	46,8	157,3	9,2
Ολλανδία	2,9	0,0	1,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	46,3	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	17,5	0,4	11,5	0,0	0,0	1,3	6,4	1,7	0,0	0,0
Ρωσία	602,9	347,1	139,5	56,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	5,0	20,1	10,6	23,2	23,2	9,8	2,6
Συρία	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	21,1	5,6	0,0	0,0	15,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	3,9	0,2	1,6	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	12.920,1	962,3	2.085,9	1.086,6	988,0	1.097,0	888,8	659,0	706,1	771,8	1.090,2	2.007,4	577,1	361,7	347,3	222,6

(1) Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 to 31.01.2001.

Πίνακας 10

Δανειστικά Επιτόκια (1), (2)						Επιτόκια Καταθέσεων (1), (3)		
	Επιχειρήσεις: Παρατράβηγμα εντός ορίων	Επιχειρήσεις: Δάνεια με εξασφάλιση	Προσωπικά Δάνεια με εξασφάλιση	Οικιστικά: Με ασφάλεια ζωής	Πιστωτικές κάρτες	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί	Καταθέσεις με προειδοποίηση 3 μήνες - πάνω από ΛΚ5.000	Καταθέσεις προθεσμίας ενός χρόνου - πάνω από ΛΚ5.000
2001 Ιαν.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Φεβ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Μαρ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Απρ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Μαΐος	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Ιουν.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Ιουλ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Αυγ.	7,40	7,40	8,45	8,20	10,00	1,50	4,75	6,00
Σεπτ.	6,90	6,90	7,95	7,70	9,70	1,00	4,25	5,40
Οκτ.	6,90	6,90	7,95	7,70	9,70	1,00	4,25	5,40
Νοεμ.	6,40	6,40	7,45	7,20	9,00	0,50	3,75	4,90
Δεκ.	7,10	7,10	7,95	7,00	9,00	0,90	4,00	4,95
2002 Ιαν.	7,10	7,10	8,05	7,00	10,00	0,90	4,00	4,95
Φεβ.	7,10	7,10	8,10	7,10	10,50	0,95	4,05	4,95
Μαρ.	6,80	7,15	7,90	7,15	10,50	0,95	4,05	4,80

(1) Τα επιτόκια αναφέρονται στα ισχύοντα τέλος του μήνα.

(2) Για την περίοδο Ιανουαρίου 2001 - Νοεμβρίου 2001, τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των ελαχίστων επιτοκίων που χρεώνουν οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες στις αντίστοιχες κατηγορίες δανείων. Μετά το Δεκέμβριο του 2001, τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των αντιπροσωπευτικών επιτοκίων που χρεώνουν οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες, στις αντίστοιχες κατηγορίες δανείων, όπως αυτά έχουν υποδειχθεί από τις τράπεζες.

(3) Τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των αντιπροσωπευτικών επιτοκίων για κάθε κατηγορία καταθέσεων όπως αυτά έχουν υποδειχθεί από τις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες.